

Yugoslav (Slovene) newspaper in Australia

Registered at G.P.O. Sydney for transmission by post as periodical 2/-

ŽAR

GLASILO
SLOVENSKEGA
PREPORODA

VOL. 5. - NO. 6-7

AVGUST - SEPTEMBER 1961

ENGLISH PAGES

Some people in the West were disappointed at the stand the Yugoslav dictator Tito took at the Belgrade conference of "uncommitted" nations.

What did they expect? No dictator can be a true ally of democratic world even if he wanted to be. He knows that the democracy means his political death.

In the issue democracy versus Communism he cannot help but align with the forces of darkness and oppression.

Whatever his quarrels and disagreements with the powerholders in Kremlin he is sharing with them the

same concepts of moral values and political doctrine.

The time may not be so far away when Yugoslav Communists will return to the fold of Moscow.

Any moral or financial help, in the meantime, will only strengthen the hateful regime.

Only the free people of Yugoslavia can be honest and true allies of any nation striving to build a better world.

If the West wants the friendship of Yugoslav people, then, it must help them to overthrow the present Communist dictatorship.

This war will not be won
by guns alone

Our paper is a weapon
in this war

You may save lives of many
Australian Servicemen by
helping us

SUBSCRIBE
DONATE
ADVERTISE

AN INSTANCE OF BRAINWASHING

The picture on the left is showing the City of Ljubljana, the capital of Yugoslav Federal Republic of Slovenia. Slovenes adore their "beloved city".

But this is not the only reason why we are publishing this picture. We took it from a recent Communist publication for Slovene migrants where it appeared under the caption "Your home country is building."

Several almost identical pictures were published in various Communist magazines in recent years under similar captions. The interesting fact is that every single building in the picture was built during pre-war Yugoslavia.

We do not want to imply that Communists have not built anything. On the contrary, they have built a great deal. Right off the picture there is a complete block of new buildings.

Here is where Communist conditioning comes in. They want to imply, without openly saying so, that everything has been built in the new Communist era.

Are they successful? We would say yes. The younger generation is convinced that all the progress has been made during post war years. And the same, even to a greater extent, applies to foreign visitors who did not see pre-war Yugoslavia.

Yugoslav Communists in Sydney May Day parade.

LONDON DAILY TELEGRAPH

LETTERS TO THE EDITOR

How FAR COMMITTED?

"Non-Alignment" of Tito and his Guests

SIR—There is a certain tendency in the Western world to look upon the conference of non-committed countries in Belgrade with a kind of guilty benevolence. Nevertheless the objectives of this ambiguous assembly, and the policies pursued by some of its participants, deserve closer scrutiny.

The countries participating are at pains to emphasise their non-alignment in the conflict which divides East and West. But this objective posture could be taken seriously only if blame for the present international tension and specific outrages throughout the world were laid squarely at the doorstep of those responsible.

For instance, Angola is on the agenda—and rightly so. But what about the terror exercised by the ramshackle East German régime against its own people, or the permanent police oppression prevailing in the whole Communist world?

Further, is the host country, Tito's Yugoslavia, beyond reproach? As a typical police single-party State and autocracy—with a quasi-Stalinist personality cult—how can Yugoslavia present herself as an example to the rest of the world?

There is more freedom in Salazar's Portugal or in Franco's Spain than in Tito's totalitarian

people's democracy. Even nowadays one can be sentenced to many months of imprisonment for a single joke about the ruler and be brutally tortured by the police.

Only recently a young and gifted poet, M. Milikovic, hanged himself after having been exposed to systematic official persecution for alleged deviation from the party line in his works.

Elections are a farce, with the same Government being perpetually returned with huge majorities. M. Djilas, who lingered for years in prison just for speaking his mind, is still kept under police surveillance and denied any freedom of political action. The Yugoslav régime has consistently supported Soviet policies on every big issue, including Hungary, while at the same time being saved on several occasions from bankruptcy by massive aid from the West.

It is only to be hoped that the few statesmen deserving of general respect, like Mr. Nehru, who went to Belgrade in an attempt to save the conference from its extremists, will succeed in their difficult task.

Yours faithfully,

M. SOLARIC,

Chairman,

R. MARCETIC,

Joint Sec., Yugoslav (South Slav)

Democratic Union.

London, N.W.3.

Above letter from members of our group in London was published in the "Daily Telegraph" on September 4. Two days later Belgrade organ of the Yugoslav Communist Party "Borba" published a virulent attack on the "Daily Telegraph" for releasing its columns to "notorious nacists".

Show the two photos to Yugoslav Consul General in Sydney, Mr Josilo, or any of his robots and they will say: "These are not Titoists, they are Cominformists, who are against Tito."

The truth is, however, that both groups of Yugoslav Communists in Sydney only recently gave joint reception to a group of visiting Yugoslav Communists from Broken Hill. Apparently the "ideological" differences are not so great after all.

The Government of this country is professing to be staunchly anti-Communist. It is very surprising, then, that it cooperates with Mr Josilo in importing Communist agents. E. G. Soccer players for Communist propaganda team "Yugal".

Some of the Yugoslav participants are denied Australian citizenship. Why are they not deported?

Yugoslavs Give Lord Mayor Blunt Facts

"Sir,—You have recently visited Yugoslavia. Whatever your reasons for that visit were, we oppose them. Your visit to Yugoslavia we consider another slap in the face of Yugoslav people, and your remarks after your return an insult to our intelligence."

This was the outspoken and emphatic ending of a letter read aloud to the Lord Mayor of Sydney, Ald. H. Jensen, in the Town Hall last month by a deputation of five Yugoslavs, representing various sections of the Yugoslav community in Australia.

The letter was read by Mr. J. M. Radimirovic, who on behalf of the deputation presented Ald. Jensen with a copy of "The New Class," by Milovan Djilas, in which that recognised authority analyses and condemns the "workers' management councils" which were praised by Ald. Jensen on his recent return from his trip.

The inscription expressed the hope that by reading the book the Lord Mayor would "learn the true nature of Communism and its institutions."

The letter informed Ald.

Jensen that since World War II some 50,000 Yugoslavs have settled happily in Australia. "Like other migrants from behind the 'Iron Curtain,' we have one thing in common," it said. "This is love of freedom, and understanding of the greatest danger that humanity ever confronted — Communist imperialism."

The long sufferings of Yugoslavia through history were described, and it was stressed that few in the country now believed in Communism.

The inscription in the book was from Yugoslav ex-servicemen, South Slav Democratic Union, Serbian National Defence Association, the Serbian Orthodox community and the Slovene Social Club.

Mr. Radimirovic said the Lord Mayor listened in silence to the reading of the letter, his face getting redder and redder.

The above article is from "The Australian Liberal". It is referring to the delegation of various Yugoslav groups who presented the Lord Mayor of Sydney with a copy of Djilas's *New Class*.

On his return from the overseas trip Ald. Jensen praised the Communist institutions of Yugoslavia and said that Australia could learn with profit from Communist Yugoslavia.

What it could learn was anybody's guess until an interview with Ald. Jensen was published in the Communist mouthpiece of Yugoslav Consul General in Sydney "The Yugoslav - Australian Journal".

In this interview he said that he was going to recommend the "Workers' Management Councils" to the Australian Labour Party. Milovan Djilas, in his famous book "The New Class" described what were the "Workers Management Councils" and what purpose they did serve.

Below we are bringing the relevant passages from the "New Class". As far as we

Mr. Urbančić, a member of the delegation, is pointing to the Lord Mayor the relevant passages in Djilas's "New Class".

know the Australian Labour Party is a workers' party and unlikely to adopt an institution designed to cheat workers and subject them to the worst of exploitations.

From the same interview we could gather that Ald. Jensen had been a close friend for decades with some Yugoslav Communists and even attended at least one of their Communist functions.

Now we are not surprised that Ald. Jensen, although born and bred in the democratic way of life, saw nothing wrong with total lack of freedom in Yugoslavia and did not even bother to

mention the thousands of political prisoners in Yugoslav jails.

Ald. Jensen is now a candidate for the Federal seat of Bennelong. We sincerely hope that Australians will not elect this traitor of democratic principles. It is for their own good and for the good of the entire democratic world that such people are kept from parliaments.

As far as we Yugoslavs are concerned, we can only say, that any friend of present Yugoslav Government is an enemy of Yugoslav people.

THE NEW CLASS

Yugoslavia's so-called workers' management and autonomy, conceived at the time of the struggle against Soviet imperialism as a far-reaching democratic measure to deprive the party of the monopoly of administration, has been increasingly relegated to one of the areas of party work. Thus, it is hardly possible to change the present system. The aim of creating a new democracy through this type of administration will not be achieved. Besides, freedom cannot be extended to the largest piece of the pie. Workers' management has not brought about a sharing in profits by those who produce, either on a national level or in local enterprises. This type of administration has increasingly turned into a safe type for the regime. Through various taxes and other means, the regime has appropriated even the share of the profits which the workers believed would be given to them. Only crumbs from the tables and illusions have been left to the workers. Without universal freedom not even workers' management can become free. Clearly, in an unfree society nobody can freely decide anything. The givers have somehow

Jugoslavs are proud that Mr. Kovjanić is the first New Australian to be a candidate for Federal Parliament.

obtained the most value from the gift of freedom they supposedly handed the workers.

This does not mean that the new class cannot make concessions to the people, even though it only considers its own interests. Workers' management, or decentralization, is a concession to the masses. Circumstances may drive the new class, no matter how monopolistic and totalitarian it may be, to retreat before the masses. In 1948, when the conflict took place between Yugoslavia and the U.S.S.R., the Yugoslav leaders were forced to execute some reforms. Even though it might mean a backward step, they set up reforms as soon as they saw themselves in jeopardy. Something similar is happening today in the eastern European countries.

In defending its authority, the ruling class must execute reforms every time it becomes obvious to the people that the class is treating national property as its own. Such reforms are not proclaimed as being what they really are, but rather as part of the "further development of socialism" and "socialist democracy." The groundwork for reforms is laid when the discrepancy mentioned above becomes public. From the historical point of view the new class is forced to fortify its authority and ownership constantly, even though it is running away from the truth. It must constantly demonstrate how it is successfully creating a society of happy people, all of whom enjoy equal rights and have been freed of every type of exploitation. The

new class cannot avoid falling continuously into profound internal contradictions; for in spite of its historical origin it is not able to make its ownership lawful, and it cannot renounce ownership without undermining itself. Consequently, it is forced to try to justify its increasing authority, invoking abstract and unreal purposes.

This is a class whose power over men is the most complete known to history. For this reason it is a class with very limited views, views which are false and unsafe. Closely ingrown, and in complete authority, the new class must unrealistically evaluate its own role and that of the people around it.

Having achieved industrialization, the new class can now do nothing more than strengthen its brute force and pillage the people. It ceases to create. Its spiritual heritage is overtaken by darkness.

While the new class accomplished one of its greatest successes in the revolution, its method of control is one of the most shameful pages in human history. Men will marvel at the grandiose ventures it accomplished, and will be ashamed of the means it used to accomplish them.

When the new class leaves the historical scene—and this must happen—there will be less sorrow over its passing than there was for any other class before it. Smothering everything except what suited its ego, it has condemned itself to failure and shameful ruin

LETTERS

The Lord Mayor of Sydney. His visit to the Pope and his visit to Yugoslavia.

Sir,

Some time ago I read in the local press that the Lord Mayor of Sydney was going to contest the seat of Bennelong which is now held by the Minister for the Army, Mr. Cramer. Nobody, of course, will deny any citizen of this country the right to stand for parliament if he thinks he has the capacity to be a good representative for his constituents, and to achieve his aim he will certainly have to do his best NOT to alienate the sympathies of his constituents. As long as migrants are not naturalized citizens of Australia they have not the right to vote however much they may be interested in the candidates who may later be called to govern this country and have it in their power to make Australia a heaven or hell for those who have chosen to live here. Over the years, since the incep-

tion of migration, thousands and thousands of migrants became Australian citizens and they are fully aware of their responsibility in helping to send to Canberra the right people to represent them in parliament.

Many of these migrants come from countries where freedom is a mere myth and a lot of them come from Yugoslavia which is now under Communist domination. What this means is no secret to those who, as I did, have studied Communism, that triple disease of mind, soul and body and who have seen the effects of this diabolic ideology on world order.

I could hardly believe my eyes when I read in the papers that the Lord Mayor of Sydney had chosen to make laudatory statements about progress achieved in Yugoslavia and had said that Australia could benefit by learning some of the methods adopted there.

He came to that strange conclusion after a visit of hardly more than ten days to a country of 95 thousand square miles, the language of which he does not speak at all. That was certainly a capital blunder for a man who will also have to rely on the votes of freedom loving migrants to become elected.

What is not less repulsive is the fact that the same Lord Mayor, a Roman Catholic, went first to Rome, where he was given the privilege of a private audience by Pope John and then to Yugoslavia to be received by the mortal enemies of the same Pope whose hand he had kissed a few days before.

I really wonder whether Pope John, had he known of the Lord Mayor's intentions would have cared to receive a man who was going to visit the rulers of a country where the late Cardinal Stepinac had to suffer ignominy and persecution and was not even allowed to go to Rome to receive the scarlet biretta and the red hat from the hands of the Pope himself. It might be very well possible that the Pope would have presented the Lord Mayor with a copy of the great encyclical of

Pius XI "Divini Redemptoris" in which the Pope made it abundantly clear that for the Catholic Church all totalitarian regimes are equally against that liberty which is man's first and greatest attribute since it mirrors the divine liberty and is necessary to man for his pursuit of his true end.

And very recently I read that the same Lord Mayor of Sydney had the effrontery to hand over Erskenville Town Hall as headquarters to Communists. The Executive, by the grace of the Lord Mayor and his Council, obtained as headquarters on a yearly basis the Erskenville Town Hall at which place they meet once every fortnight and to which they invite the representatives of the various so-called branches.

The Lord Mayor is said to have personal charm but I am afraid that all the personal charm in the world would not make him a match winner after such blunt disregard of what he could know would be the feelings of those who will very soon have to make a decision at the forthcoming elections.

Dr. C. Wouters,
D. Litt., Ph.D.

Cremorne

BEOGRAJSKI POLOM

"Tito je velik", je izjavil Nasser, "pokazal mi je, kako lahko dobim pomoč od obeh strani, ne da bi se priključil eni ali drugi."

Nevtralci, ki so se na povabilo Tita zbrali v Beogradu, so si bili edini samo v eni točki: vsi so obsojali delitev sveta v demokratični in komunistični blok. Vendar vsa njihova pomembnost izhaja iz te delitve. Če je ne bi bilo, jih ne bi nihče niti povohal.

Kakšne skrite želje in ambicije je Tito imel s konferenco, uradna poročila ne omenjajo. Da ambicije niso bile majhne, se da sklepati iz skrbnih priprav in ogromnih vsot, ki so bile za konferenco potrošene.

Že nekaj let je bil smoter Titove politike, ustvariti blok nevtralnih držav, ki naj bi bil dovolj močan, da bi v svetovni politiki predstavljal tretjo silo.

Titovi obiski nevtralnim deželam, razkošne prireditve

v čast obiskujočim predstavnikom nevtralnih držav in milijoni podarjeni za "razvoj" nerazvitih dežel, naj bi Titu kot arhitektu nevtralnega bloka zagotovili vodilno vlogo.

Kot vodilni državnik tretje sile, bi v svetovni politiki postal enak Kennedyju in Hruščevu.

Beograjska konferenca je lepe Titove sanje razblinila. Ne samo, da mu ni uspelo prevzeti vodilne vloge v bloku "neopredeljenih". Konferenca je pokazala, da je blok sam zelo trhla ustanova in da so mnogi nevtralci neopredeljeni do bloka samega.

Večina je bila interesirana samo v svojih lokalnih problemih; nekaj njih je pa imelo ambicije slične Titovim in se zato zopet niso mogli sporazumeti.

Skoraj vsi so pa dobro vedeli, da bi s pristopom močnemu nevtralnemu bloku

izgubili svoj glavni vir dohodkov: ameriško in sovjetsko pomoč.

Da bi bil polom še bolj popoln, je Hruščev ob istem času začel spuščati svoje bombe. Med delegati je prišlo do grupacij: eni so obnovitev atomskih poskusov obsodili načelno; t.j. nihče nima pravice okuževati ozračja, naj bo to Sovjetska zveza ali Amerika.

Drugi, med njimi najbolj prominenten Tito, so Hruščeva opravičevali in se s tem zamerili Ameriki.

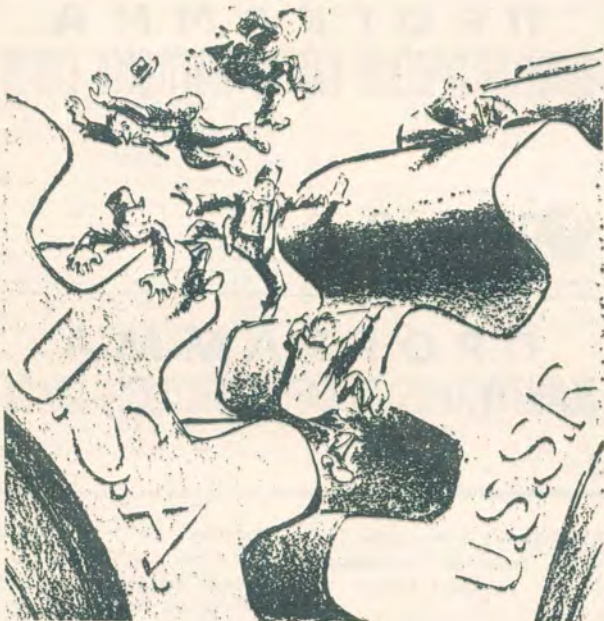
Za politično emigracijo in demokratično opozicijo v domoviji je razveseljivo, da so zavezniki, posebno Amerika, začeli premišľjevati, ali naj ustavijo vsako pomoč Titu.

Titov obisk Ameriki je definitivno padel v vodo. Nadaljevanje finančne pomoči še preučujejo. Verjetno ne bo popolnoma ustavljena.

Vendar je Titov nastop dal slutiti, da bo kot komunist stopil na stran Sovjetske zveze, če pride do spopada. S tem je spodpodel in okrepil tiste sile v zapadnem svetu, ki so bile že od vsega začetka proti vsaki pomoči.

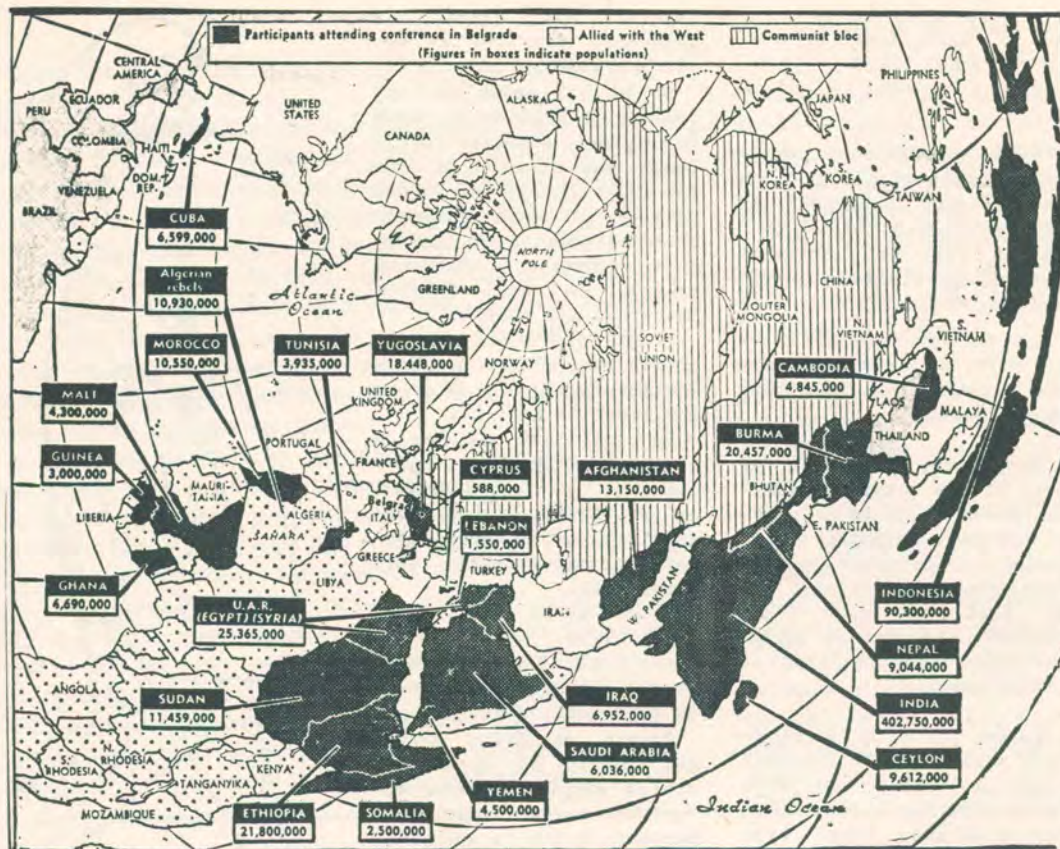
LJUBIČICA BELA

NEVTRALCI

Nehru: "Samoodločba velja samo za afriške in azijske narode."

Edini, ki je imel na konferenci vsaj nekoliko trezne poglede, je bil Indijec Nehru. Sprva se konference ni hotel udeležiti, a so ga baje Amerikanci pregovorili.

Kot lahko vidimo iz zemljevida na levi, je bil Nehru tudi najbolj pomemben, delegat, ki je predstavljal več ljudi, kot vsi ostali skupaj.

Za Indijo pride po številu prebivalstva Indonezija, ki zopet odleže za dve tretjini ostalih delegatov. Vendar je Sukarno govoril samo o svojih problemih in sporu z Nizozemsko zaradi Zapadne Nove Gvineje. Večino časa je pa prebil v beograjskih nočnih lokalih.

Najbolj so bili naravno glasni tisti, ki so predstavljali najmanj ljudi.

Če nočemo biti tendenciozni moramo zabeležiti en uspeh: Beograd so pred konferenco temeljito prečistili in prebelili.

"Seveda sem za samoodločbo. Jaz odločam vse sam."

NOV PROGRAM ALI NOV POGROM?

Kadar je v Turčiji nastopil nov Sultan, je bil njegov prvi akt, da je ukazal podaviti (takrat še niso poznali komercialnega izraza likvidirati) vse svoje brate in polbrate (slednjih je

bilo zaradi harema vse polno), da ne bi prišlo do razprtij glede dediščine.

V komunističnem sistemu velja očitno isto načelo. Nov diktator mora pospraviti vse druge pretendente,

če hoče imeti res absolutno oblast. Samo da v komunističnem sistemu traja ta proces več let.

Hruščev se je celo znesel nad mrtvim Stalinom in ga je v nekaj dneh bolj temeljito očrnil, kot so ga vsi antikomunisti skupaj v 30 letih.

Hruščeva poteza je zelo

pametna. Če bo v bodoče dobil koga na piko, bo samo rekel: "Ta je pomagal Stalinu" in ga bo poslal v trinajsto brigado. Ker je v partiji vsak pomagal Stalinu, drugače ne bi bil v partiji, je vsak lahko podvržen tej obdolžitvi in vendar je socialistični legalnosti zadoščeno.

ИЗВЕСТИЯ
СОВЕТОВ И РАБОТНИКОВ ТРУДЯЩИХСЯ СССР

ПРОГРАММА
КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ СОВЕТСКОГО СОЮЗА

ПРАВДА
СОВЕТОВ И РАБОТНИКОВ ТРУДЯЩИХСЯ СССР

ПРОГРАММА
КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ СОВЕТСКОГО СОЮЗА

Stalin je pod zemljo, njegov duh se pa še vedno spreha po svetu.

Pozabiti ne smemo, da je tudi Tito prišel na površje le, ker je pomagal Stalinu likvidirati dotedanjega tajnika Gorkiča.

Hruščev sam ni noben svetnik. Dolgo vrsto let je bil Stalinova desna roka v Ukrajini in je v čistki 1. 1937 likvidiral 70% članov Centralnega komiteta ukrajinske partije, poleg tisočev nižjih funkcionarjev. V svojem govoru, 26. maja 1938, je pred sto tisoč poslušalci izjavil: "Letošnje leto je zelo značilno. Pod vodstvom našega velikega Stalina nam je uspelo uničiti sovražni-ke ljudstva."

Ni verjetno, da bo kdo v Sovjetski zvezi prinesel ta dejstva na dan. Za njih namreč velja Mussolinijevo geslo: La forza ha sempre ragione.

Hruščev je bil glavni instigator za likvidacijo kulakov. Mnogo let preden se je Stalin odločil za nasilno kolektivizacijo, ko je bila Leninova Nova ekonomska politika še dogma, je Hruščev stalno agitiral za razlastitev samostojnih kmetov in je bil zaradi tega v nemilosti pri Stalinu. Ko je Stalin spremenil kurz, je vedel, kdo bo z veseljem opravil umazano delo in Hruščev je nenadoma zrastle v partijski hierarhiji.

Nihče od delegatov na moskovskem kongresu se ni dotaknil osrednjega vprašanja – kaj je narobe s sistemom, ki omogoča tiranskim značajem, kot je bil Stalin, da pridejo na oblast in da jih nihče ne more spraviti z oblasti.

Naglica, s katero je bilo odstranjeno Stalinovo ime v vseh državah sovjetskega bloka, posebno še preimeno-vanje legendarnega Stalin-grada v Volgograd, pa lahko da komunističnim mogotcem misliti, da gloria mundi transit posebno hitro v komunističnem svetu.

SIAMSKA DVOJČKA

"Konfucij pravi, da je sožitje težavna zadeva celo med dvojčki."

ODBOR 1. DECEMBRA

VAS VLJUDNO VABI NA

SVEČANO AKADEMIJO

V PROSLAVO 43. OBLETNICE

ZEDINJENJA IN USTANOVITVE

JUGOSLAVIJE

PADDINGTON TOWN HALL

PETEK 1. DECEMBRA OB 8^h ZVEČER

NARODNE NOŠE POSEBNO DOBRODOŠLE

VSTOPNINA 10s.

DVA ORKESTRA

Po akademiji prosta zabava z narodnimi in modernimi plesi.

NARODNI POKRET ODPORA

Londonska podružnica Demokratske zveze prednjači v aktivnosti

Vsaka revolucija se začne z letaki. Juznoslovanaka demokratska zveza "Bodočnost" je razvila precejšno aktivnost na tem polju borbe. Njeni člani v Veliki Britaniji, Nemčiji, Franciji in drugod po svetovne zamude nobene priložnosti, da ne bi opozorili javnosti in obiskovalcev iz Jugoslavije na svojo borbo proti komunistični diktaturi v domovini.

Nekateri letaki so zgolj priložnostni, drugi so bolj programatične narave, ki imajo zato tudi trajno vrednost.

Prinašamo izbor letakov, ki jih je v zadnjih mesecih izdala londonska skupina.

Letaki so psihološko zelo dobro preračunani in so zato tudi želi izreden uspeh.

FEDERAL PEOPLE'S REPUBLIC OF YUGOSLAVIA Press Department

Dear Sir,

As you may have already been informed, the Yugoslav Vice President, Mr. Edvard Kardelj, who has been staying in London on a private visit for several weeks, is leaving this country tomorrow, Tuesday, 18th July. Although the British Press as a whole has behaved with great and commendable restraint in respect of his visit, which was emphatically private, there has been some adverse and completely unfounded publicity, inspired by circles hostile to the new Yugoslavia. There have also been utterly false rumours about an alleged "split" between President Tito and Vice President Kardelj. Lastly, some opposition emigre groups have made serious and dangerous attempts to disrupt his visit and even endanger his life.

In view of all this it has been decided to hold on eve of departure press conference, at which Vice President Kardelj will make a statement and reply to questions. We regret the short notice, which was unavoidable.

The conference will take place at 12 sharp at Flat 15, Thorney Court, Palace Gate, W.8. Sherry, slivovitz and other Yugoslav refreshments will be served at the beginning of the conference. In view of the confined space it is regretted that no photographs will be allowed. An interpreter will be in attendance, although Vice President Kardelj thinks that he will be able to deal with most questions himself. The conference must end at 12.45 sharp, to allow Vice President Kardelj time for other farewell engagements. Everybody is therefore requested to arrive and leave on time.

Yours faithfully

(Ud. B. Zlikovac)
Senior Press Counsellor

REFUGEE HOAX ON EMBASSY

D. TELEGRAPH KARDELJ "LETTER"

By A Diplomatic Correspondent

A letter purporting to come from the Yugoslav Embassy's Press department was sent to London newspapers yesterday morning announcing that Mr. Kardelj, the Vice-President, who has been in this country for some weeks, would hold a Press conference at mid-day at Flat 15, Thorney Court, Palace Gate, Kensington.

The letter, apparently sent by refugees, gave as the reason for the conference, to be held before departing for home, the "unfounded publicity" inspired by circles "hostile" to Yugoslavia which had resulted in the printing of reports about an intended assassination of the Vice-President.

The signature, "Ud. B. Zlikovac, Senior Press Counsellor," gave the game away. No such person is on the Yugoslav Embassy staff for good reason. "Ud. B." are the initials of the Yugoslav political police; and "Zlikovac" can be translated as "gangster" or "mass murderer."

South Slav Democratic Union

Dear Sir or Madam,

You have, we hope, spent an agreeable time with your hospitable Yugoslav hosts, Mr. Pecjak and his staff. Like most Yugoslavs, they are full of charm and well trained for their respective tasks.

At the risk of introducing a jarring note in all this friendliness we would like, on behalf of a group of progressive democrats from Yugoslavia, to bring some relevant facts to your notice.

a) You have not been entertained by the representatives of the peoples of Yugoslavia, but by members, or by paid officials, of a ruthless minority who for 16 years have held the monopoly of absolute power in our country. In fact, you have been the guests of what Milovan Djilas so aptly called - the New Class.

b) Despite all their personal charm and polish your hosts have, either directly or indirectly, contributed to serious offences being committed against our people. The ruling class they represent have persistently flouted and denied elementary human rights; have imprisoned and tortured; have murdered their political opponents and have abused in numerous ways their vast powers. Thanks to them Yugoslavia is today a typical police state with all the appropriate paraphernalia: rigged elections which automatically assure huge majorities to the (perpetually same) government; a one-party, one-man rule; a cult of personality; doctrinaire and arbitrary economic policies; the suffocation of intellectual and artistic freedom; the absence of any possibility of publicly expressing views contrary to the official line.

c) We would specially like to mention, apologising for bringing up such an unpleasant subject, the many thousands of people still lingering in prisons for political reasons, often trifling in character. Spare then a thought and perhaps you might, at the next reception, remember to mention them to your hosts. This indeed might be helpful to them.

d) Despite its protestations of strict neutrality and non-alignment, the Yugoslav communist regime is following in international affairs a consistently pro-Soviet and anti-western line - and all this while receiving huge sums in the form of aid from the West, which in fact saved the regime from foundering on many occasions.

In conclusion we would respectfully ask you to ponder briefly over above few words and thoughts. If you require more information, - we will be pleased to supply it. And we would like to assure you that our criticism is directed not at our country, but at the dictatorial communist regime only. We are proud to be Yugoslav democrats and patriots, but we cannot identify the destiny of our people with a handful of oppressors.

Yours truly,

Executive Committee in the
United Kingdom

Na levi: Potegavščina na račun Kardeljevega obiska v Londonu.

Zgoraj: Letak, ki so ga člani zveze delili obisko-

valcem "Cocktail party", ki jo je priredil titovski ataše za tisk, Smiljan Pečjak (po domače Tinček). Uspeh je bil ogromen.

Spodnji letak je namenjen domovini. Koncem avgusta in septembra je bil po različnih poteh razpečan po vsej Jugoslaviji.

Kako zelo je šel komunistom na živce, zgovorno kaže sledeči pripetljaj: Eno izmed pošiljk so miličniki odkrili na vlaku. Nastalo je veliko razburjenje, preiskave, vsi potniki so se morali do golega sleči. Vagon, v katerem so našli le-

take, so odklopili. Najbrže so ga morali razkužiti.

Zadnji letak je bil razdeljen članom slovenske folklorne grupe "Tine Rožanc", ki je gostovala v Angliji. Obstoja je tudi slovenska verzija, ki je na žalost pošla.

Ne bi bilo napačno, če bi vedno na tak način sprejeli člane raznih kulturnih in sportnih organizacij, ki gostujejo na zapadnem svetu.

JUŽNOSLOVENSKI DEMOKRATSKI SAVEZ 'BUDUČNOST'

Slovenci, Hrvati, Srbi, Crnogorci, Makedonci!
Omladino Jugoslavije!

Po prvi put od svog stvaranja naš Savez se javlja ovde, medju vama, kao organizator narodnog otpora, kao osnova za okupljanje demokrata i rodoljuba Jugoslavije.

Šta je Južnoslovenski Demokratski Savez 'Budućnost'?

Savez je borbena organizacija demokrata i patriota Jugoslavije, u kojoj su zastupljeni predstavnici svih naših naroda, koja ima ogranke u zemlji i inostranstvu. Naš je cilj da okupljamo demokratsku opoziciju u borbi protiv komunističke diktature u našoj zemlji.

Šta hoće Savez?

Uspostavu istinske demokratije; poštovanje osnovnih prava čoveka; zavedjenje slobode od straha, od progona, od nemaštine; slobodu štampe, zbora i dogovora, slobodu sindikalnog i profesionalnog udruživanja; slobodu veroispovesti, slobodu kretanja.

Savez se odlučno zalaže za socijalnu pravdu i jednakost, za životni standard dostojan ljudi, za to da ni jedan građanin Jugoslavije ne mora u buduću da s mukom sastavlja kraj s krajem da bi izdržavao sebe i porodicu. Tražimo da svako ima prava i mogućnosti, bez obzira na versku, narodnu ili klasnu pripadnost, bez obzira da li je član partije ili nije, da slobodno radi i privredjuje, da uživa plodove svoga rada.

Protiv čega se bori Savez?

Protiv diktature i nasilja; protiv Udbe, samovolje i nepravde; protiv "nove klase" koja već deceniju i po siše krv i znoj naših naroda; protiv eksploatacije naših radnih ljudi; protiv stalnih ekonomskih "reformi" kojima je navodno cilj da poboljšaju životni standard, ali koje uvek imaju kao posledicu skandaloznu situaciju u kojoj ima mnogo radnih ljudi sa bednim i mizernim platama od po 12.000, 14.000 i 16.000 dinara, dok s druge strane razni komunistički "rukovodioci" i njihovi canceliji uživaju u fantastičnim platama i raznim drugim beneficijama; protiv neplanskog gazdovanja i međunarodnog hohštaplara komunističke vrhuške.

Kako ustvariti gornje ciljeve?

Savez je svestan teskoća u kojoj se odvija borba naših naroda protiv diktature i opasnosti kojoj se izlažu naši članovi. Zato mi tražimo od naše ilegalne organizacije u Jugoslaviji da se ne upušta u lakomislene i suviše opasne poduhvate, nego da radi pametno, smišljeno i oprezno. Ono što se može uraditi jeste sledeće:

Prvo, zalagati se za jedinstvo i saradnju svih naroda Jugoslavije u otporu protiv komunističke diktature. Samo u takvoj saradnji može se nešto konkretno postići. Ni jedan pojedinačni narod Jugoslavije ne može sam da zbaci komunistički jaram.

Drugo, najefikasniji način borbe u sadašnjim uslovima jeste zalaganje za sprovođenje postojećih zakona u život. Kada bi se i polovina onoga što je napisano istinski sprovelo u praksu, život naših ljudi bio bi mnogo lakši. Zato treba u svakom radničkom savetu, u svakoj ustanovi, u svakom kućnom savetu voditi borbu za legalnost, za tajnost izbora, za slobodnu kritiku.

Treće, na svakom mestu i koraku treba dati javnosti na znanje da je naš Savez, da je demokratska opozicija, da je naš otpor aktivan i budan. Ispisivanjem parola, umnožavanjem letaka - kada je to bezbedno - treba pokazati komunističkom "rukovodstvu" da naša organizacija ne spava. Nedavno je naša grupa u Londonu pokazala Edvardu Kardelju da je vreme kada su se komunistički lideri šetkali bez brige po slobodnom svetu - prošlo. Isto to sada treba pokazati i u zemlji.

Narodi Jugoslavije!

Pozivamo vas da nam se pridružite u borbi za bolju budućnost, za slobodu i demokratiju, za bolji životni standard, za svet u kome će naši naraštaji budućnosti, naša deca, moći da žive kao pravi, slobodni ljudi. Naš program, koji će naći svoje ispunjenje u grandioznoj koncepciji SJEDINJENIH DRŽAVA JUGOSLAVIJE, najbolja je garancija za to. Treba se spremati za krupne događaje koji će možda nastupiti u budućnosti. Ko zna šta će se desiti kada jednom - možda uskoro - dodje do promene na vrhu partije, kada Tita nestane? Sigurno je da sovjetski komunizam ne spava, sigurno je da je njegova peta kolona u našoj zemlji aktivna. Ako u međuvremenu organiziramo demokratsku opoziciju u čvrsti i solidan blok, naši izgledi će biti mnogo svetliji.

Omladino Jugoslavije!

Tebi se pre svega obraćamo. Budi hrabra i budna, ostani verna najboljim tradicijama revolucionarne omladine naše prošlosti koja je u bezbroj navrata pokazala kako se mora boriti za slobodu i domovinu.

Živela slobodna i demokratska, pravedna i slobodna Jugoslavija.

Živelo jedinstvo svih naroda Jugoslavije u borbi protiv komunističke diktature.

Živela omladina Jugoslavije.

Živela sloboda.

Glavni Odbor Južnoslovenskog Demokratskog Saveza 'Budućnost'

JUŽNOSLOVENSKI DEMOKRATSKI SAVEZ 'BUDUČNOST'

7, Chesterford Gardens, London, N.W.3. Tel: HAMpstead 0094

Dragi naši mladi prijatelji,

Sa radošću i ponosom smo posmatrali vaše nastupanje u Londonu. Vi ste na slikovit i dostojan način prikazali javnosti slobodnog sveta bogatu umetnost i tradicije naših naroda i zemlje. Bez obzira na režime - koji dolaze i odlaze - vi ste prikazali ono što je zaista lepo i trajno u narodnoj duši. Mi vam zato od srca čestitamo na uspehu i želimo da pronesete slavu Jugoslavije širom sveta.

Ovaj naš narodni trijumf dao je nama, Slovencima, Hrvatima, Srbima, Makedoncima i drugima, okupljenim u Južnoslovenskom demokratskom savezu 'Budućnost', nove snage da istrajemo u svojoj borbi. Odbivši da pogneмо glavu pred diktaturom mi živimo i radimo u slobodnom svetu, ali naše misli i akcije su usmerene samo jednom cilju: Jugoslaviji.

Mi se borimo:

Za punu stvarnu političku slobodu i demokratiju, a protiv klike koja već 16 godina suvereno vlada Jugoslavijom, protiv svake diktature i apsolutizma.

Za slobodu zbora i dogovora, slobodu štampe i savesti, slobodu izbora - koji treba da budu istinsko biranje nove vlade, a ne samo komedija.

Za slobodu od straha - a protiv Udbe, svakog policijskog pritiska, protiv nezakonitih hapšenja, protiv zlostavljanja i šikaniranja, protiv špijuna i denuncijanata.

Za ekonomsku slobodu i sigurnost, za slobodu biranja zaposlenja, a protiv svake klasne razlike, protiv socijalne nepravde i nejednakosti, protiv raskoši i megalomanije "nove klase", protiv neprestanih doktrinarnih eksperimenata.

Za svaku drugu slobodu, slobodu veroispovesti, savesti - a protiv svake prinude, protiv teranja ljudi u partiju, protiv duhovnog pritiska i ograničenja.

Istinski slobodna i demokratska Jugoslavija mogla bi da bude jedna od najbogatijih zemalja Evrope, pravi raj zemaljski. Mi smo prirodno bogata zemlja i naše razvojne mogućnosti su velike - ali zbog današnjeg stanja u kojem jedna te ista mala manjina neograničeno gospodari - takav razvoj je znatno usporen. U svakoj drugoj demokratskoj zemlji vlada koja bi napravila i polovinu grešaka koje su počinili jugoslovenski komunisti, odavno bi već sletela s vlasti. Ali nova klasa se dobro utvrdila na svojim pozicijama i ne daje uzde iz ruku.

Demokratska opozicija Jugoslavije, u čijim se redovima pretežno nalazi omladina, sve više jaca i traži kraj takvom stanju. Danas se u čitavom svetu vodi gigantska borba između diktature i demokratije, između prosvetčenosti i najernjeg mraka, između napretka i barbarizma. Ni omladina Jugoslavije neće isostajati iz te borbe i dobro se zna na čijoj se strani ona nalazi. Biti danas na pozicijama jedne zastarele doktrine, koja pripada 19. a ne 20. veku, znači služiti tiraniji i diktaturi, bila ona s leva ili s desna. Uvereni smo da omladina Jugoslavije neće dati podršku vladajućoj kliku, nego da će okrenuti oči budućnosti i založiti se svom svojom mladalačkom snagom za slobodu i demokratiju.

U to ime vas još jednom pozdravljamo i kličemo:

ŽIVELA ISTINSKI DEMOKRATSKA I SLOBODNA JUGOSLAVIJA!

ŽIVELA DEMOKRATSKA I SLOBODARSKA OMLADINA JUGOSLAVIJE!

Zemaljski odbor JDS 'Budućnost'
za V. Britaniju

USPELA SABOTAŽA

Psihološko se komunisti ne razlikujejo mnogo od ameriških gangsterjev, ki bi dali vse, da bi jih višja družba sprejela v svoje vrste. Niti enim niti drugim ni lahko, ker se jih družba iz razumljivih razlogov izogiba.

Titovcem je laže, ker na Zapadu mnogi pozabljajo, da so komunisti. Titovci sami pa v taki družbi radi poudarjajo, da so že daleč od Marxa.

Politični emigranti zato ne smemo izpustiti nobene priložnosti, da družbo opozorimo, da se družijo s komunisti, kadar se družijo s titovci.

26. julija je damska sekcija društva U.N. imela sestanek s kosilom, na katerem je bila častni gost ga. Jošilo, soproga jugoslovanskega generalnega konzula.

Sydneyski podružnici demokratske zveze to seveda ni bilo prav. Udeleženkam so pred vhodom bili razde-

ljeni letaki, v katerih je med drugim stalo:

"Dragi prijatelji Jugoslavije. Zelo nas veseli, da se zanimате za našo ljubljeno domovino.... Prepričani smo, da iskreno želite pomagati jugoslovanskim narodom.... Na žalost, ko se družite s komunisti, dajete moralno podporo političnim umorom, zatiranju človeških pravic"

Med kosilom je predstavnik zveze stopil na oder (glej sliko), se opravičil za nepovabljen vstop in opozoril zbrane dame, da je njihov častni gost predstavnik, ne jugoslovanskih narodov, temveč njihovih zatiralcev.

Nekatere dame so začele ploskati in nekaj jih je celo zapustilo dvorano.

Po ovinkih smo zvedeli, da je bila reakcija zelo povoljna tudi pri tistih damah, ki tega zaradi vljudnosti niso hotele takoj pokazati.

G. Urbančič govori zbranim damam v Chevron Hotelu.

JUGOSLOVAN KANDIDAT ZA AVSTRALSKI FEDERALNI PARLAMENT

Naš prijatelj, g. Milovan Kovjanić, je kandidat liberalne stranke za federalni parlament. V njegovem volilnem okraju, West Sydney,

je še vedno zmagal kandidat delavske stranke z ogromno večino in zato ni verjetno, da bi tokrat zmagal kandidat liberalne stranke.

VLADIMIR
KOSTROMIN

BALALAIKA 133 DARLINGHURST RD. KINGS CROSS

Slovita ruska restavracija
z odlično kuhinjo in pijačo.

Vse ugodnosti za poroke in druge
privatne zabave.

Večerja: od 6. zvečer - 2. zjutraj.

Rezervacije: 35-5722

in njegov trio igra
slovenske pesmi, rusko, cigansko in
plesno muziko.

Gostiteljica:
Nina Groen

Pozabljati pa ne smemo na sledeče:

1) Liberalna stranka ga je postavila za eksperiment, kako se obnese. Pri zadnjih volitvah je liberalni kandidat dobil nekaj čez 6 tisoč glasov. Naj se g. Kovjaniću posreči, da poveča to število tudi za manj kot tisoč glasov, bo liberalna stranka uvidela, da zna pridobivati nove glasove.

V bodočih volitvah ga bodo postavili v okraju, kjer bo tokrat liberalna stranka izgubila morda samo z nekaj sto glasovi, ker lahko upravičeno upajo, da bo prevagal tehničar in pridobil tak okraj za liberalce.

2) S svojo kandidaturo daje ogromno publiciteto jugoslovanski antikomunistični fronti. G. Kovjanić (Nadaljevanje na strani 13)

ODBOR I. DECEMBRA

V Melbournu že dolgo vrsto let z velikim uspehom proslavljajo Dan zedinjenja 1. december. Letos tudi Sydney ne bo zaostajal. Ustanovljen je bil Odbor 1. decembra, čigar naloga je prirejanje vsakoletnih proslav Dneva zedinjenja.

Prvotno je bil zamišljen odbor samo za letošnjo proslavo, toda na sestanku prominentnih sydneyjskih Jugoslovancev je bil sprejet predlog, da naj bo Odbor 1. decembra permanentna ustanova.

Predsednik odbora je naš slovenski rojak g. Milivoj Lajovic, sr. Podpredsednika sta Hrvat g. J. Barišić in Srb g. V. Šiljegović. Tajnik je g. V. Menart in vodstvo programa je prevzel požrtvovalni g. Zbiljić.

Odbor bo priredil slavnostno akademijo na dan 43. obletnice zedinjenja in ustanovitve Jugoslavije, v petek, 1. decembra ob 8^h zvečer v veliki dvorani Paddington Town Halla.

Po sporedu bo prosta zabava s plesom. Igrala bosta dva orkestra; eden je posebej za narodne plesne in kolo.

Prireditelji želijo čim več narodnih noš. Slovenci v Sydneyu smo precej revni na narodnih nošah in bomo verjetno daleč zaostajali za Srbi in Hrvati, ki jih imajo vse polno.

Čisti dobiček gre v dobrobit raznih narodnih ustanov po formuli, ki je bila sprejeta na obnem sestanku.

JUGOSLOVAN - KANDIDAT (Nadaljevanje s strani 12) je zaveden Jugoslovane in ne zamudi nobene priložnosti, da ne bi opozoril javnosti na nečloveško diktaturo v domovini. Njegova kandidatura je odjeknila po vsej Avstraliji in milijoni so čitali njegove izjave.

3) G. Kovjanić povsod poučarja, da bo v parlamentu sprožil vprašanje pritiska, ki ga nad emigranti izvršuje Titov konzulat in prav tako vprašanje podeljevanja vizumov titovskim agentom, če

bo izvoljen. Verjetno ne bo izvoljen, toda poslanci, ki bodo izvoljeni, bodo verjetno načeli to vprašanje in pritiskali na vlado, da pristriže konzulu peroti.

G. Kovjanić ima zelo simpatičen nastop. Že po naravi je zelo aktiven in mu žilica ni dala miru, da se ne bi začel javno udejstvovati kmalu po svojem prihodu pred dvanajstimi leti. Postal je sindikalni delegat v tovarni kjer dela in je vedno zagovarjal odločno in borbeno protikomunistično linijo.

Foto Rum 550

Severna stena Triglavu zima...

Čeprav je star šele 32 let, je precej temeljito preučil doktrino anglosaksonskega pojmovanja demokracije. Je zelo spreten in gibčen praktičen politik in pravilno razumeva pragmatična načela demokratičnega postopka.

Prav v tem je mogoče našel na delno nerazumevanje nekaterih emigrantskih krogov, ki zamenjujejo romantično zanesenjaštvo za idealizem in sentimentalno sanjarenje za tradicijo.

G. Kovjaniću želimo čim več uspeha in vemo, da se v tem strinjajo z nami vsi demokratični Jugoslovani, tudi če v svojih okrajih ne volijo liberalne stranke.

Pohvale vredna je gesta skupine Hrvatov, sodelavcev v tovarni, ki so iz lastne iniciative zbrali med seboj lepo vsoto denarja za volilni sklad kandidata - Črnogorca.

Foto Rum

Bohinjsko jezero

Novi

LAŽNJIVI KLJUKCI NA TITOVEM KONZULATU

POVERJENIK ZA VEL. BRITANIJO

G. Zvonko Steh je sprejel poverjenišvo Žara za Vel. Britanijo. Njegov naslov je 73, Maesglas, Llandovery, Carms, South Wales.

V kratkem bomo imeli poverjenika v Nemčiji in Franciji. Priprave so tudi v teku za poverjenišva v Argentini, Združenih državah in Trstu.

Nekdo je pisal pismo konzulovi komunistični trobenti "Jugoslavensko avstralskemu listu" in vprašal, če se lahko vrne domov. Bal se je namreč kazni, ker je brez potnega lista popihal čez mejo.

Omenjeni list se v odgovoru najprej spušča v dolgovezno filozofiranje o emigrantskih problemih. Na koncu pa omeni, da uredništvo lista ni vedelo, ali je beg preko meje kaznjiv ali ne in so se zato naravno

obrnili na instanco, ki je za take informacije "nadležna": Titov konzulat.

Iz konzulata so zelo "suresetljivo" odgovorili, da beg preko meje v Jugoslaviji ni kaznjivo dejanje.

Neka čitateljica, ki očitno svojim izkušnjam več verjame (kako nesramno) kot titovskim uradnim predstavnikom, nam je poslala dva dokumenta, ki ju spodaj objavljamo v faksimilih.

Iz dokumentov je razvidno ne samo, da je beg preko meje kaznjiv, temveč tudi po katerem paragrafu je ka-

znjiv. Poleg tega je zgornji dokument dokaz, da ni tako lahko dobiti dovoljenja za prehod preko meje, kot to hoče natveziti titovska propaganda in da mora biti prosilec pomočen v komunistično sveto olje, če hoče uspeti.

Ime čitateljice smo na dokumentu zakrili. Ne zaradi nje same, temveč zaradi njenih domačih. Spomenik titovski "humanitarnosti", ki se znaša nad domačimi, kadar ne more do živega emigrantom.

I Š Č E M O

ZAVAROVALNEGA AGENTA

VODILNA ZAVAROVALNICA
ŽELI ZAPOSLOTITI POPOLNO
KVALIFICIRANEGA ZAVARO-
VALNEGA AGENTA
ZELO UGODNI POGOJI
PLAČA ALI KOMISIJA

Obrnite se na:

MR. MARKS

Fire & All Risks Insurance Co. Ltd

28 King Street, Sydney

Tel. BX 2027

НАРОДНА РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИКА ЗА УНУТРАШЊЕ ПОСЛОВЕ
СРЕЗА БЕОГРАД
КАБИНЕ И ПОГРАНИЧНЕ СЛУЖБЕ И СТРАЖЕ

Бр. 09-4/8955-011817
2. сеп. 1958. год.
Београд

Друг-ца

из Београда

У вези молбе за издавање путне исправе за путовање у Енглеску

овај секретаријат доноси:

РЕШЕЊЕ

Који Вам се у вези са чл. 21. Правилника о аутоматским исправама за пролаз према државне границе НЕ ОДОБРАВА путовање у иностранство, *што не значи*
навођење правне заштите за путовање у иностранство
На ово решење имате право жалбе у року од 15 (петнаест) дана, државном секретаријату за унутрашње послове НРС — Оделу за пограничну службу и странце — преко овог оделена.

Такса од 150.— (сто педесет) динара наплаћена је и прописно поништена.

СМРТ ФАШИЗМУ — СЛОБОДА НАРОДУ!

Шеф одсека,

Миле

КРИВА ЈЕ

—што је на дан 28 августа 1958. године у близини Шентиде покушала да недозвољено предје границу ФНРЈ према Аустрији, али је од пограничних органа ухваћена пре но што је границу преšla,

—дима је извршила кривично дело недозвољеног прелаза преко државне границе из чл. 303. ст. 1 у вези става 2 КЗ.

Stoga је суд на основу citiranог prepisa и на основу чл. 3, 30, 38 и 48 КЗ.

ОСУДЈУЈЕ

На казну затвора у трајању од 2 месеца.

На основу чл. 48 КЗ извршење ове казне одлаже се на једну годину, стим да се иста неће извршити уколико окривљена у наведеном року не изврши саумишљајем исто тако теško или теже кривично дело.

Трошкова кривичног поступка нема, а ослобађа се плаћања паушала.

JUGOSLAV FREEDOM FIGHTERS (NARODNI POKRET ODPORA) NA DELU

IZGINULA PETOKRAKA

V Sydneyu je bilo letno zborovanje Mednarodne organizacije za letalski promet. Med zastavami, ki so vihrale z visokega balkona elitnega Chevron Hotela, je bila tudi jugoslovanska; žal omadeževana z boljševisko petokrako.

Nenadoma, sredi belega dne, je zastava izginila. Razburjenje, preiskave, za slišanja. Upravi je bila

uganka, kako je bila zastava sneta, ker je bil dohod na balkon mogoč samo skozi upravnikovo pisarno.

Sum je seveda takoj padel na jugoslovanske uslužbence v hotelu, ki se zato bojijo represalij.

Žrtve morajo biti. In v revoluciji je bolje, da so žrtve "nedolžni", kot pa borci, ki so potrebni za bodoče akcije.

V NEMČIJI

V noči od 8. na 9. oktober so "neznanci" v Münchenu "okrasili" Titov konzulat z raznimi protikomunističnimi napisi na nemškem, srbskem in hrvaškem jeziku. Črke so bile v mastni črni barvi in pol metra visoke.

O dogodku je poročalo več nemških dnevnikov. Med njimi: 8-Uhr Blatt, Abendszeitung, Süddeutsche Zeitung in Münchner Merkur. Zelo pomembna je tudi publiciteta, ki jo je dogodka dala

ameriška vojaška radio postaja AFN (American Forces Network). V dveh emisijah je posebno poudarjala dejstvo, da je bilo prvič, da so Srbi in Hrvati nastopili v skupni akciji.

KAJ PRAVITE?

V Londonu so pred nekaj tedni neznani storilci razbili vsa okna na poslopju Titove ambasade. Posnemanja vredno, kaj ne?

GLASNIK

V Angliji je začel izhajati "Glasnik", organizacijsko glasilo Južnoslovanske demokratske zveze za Veliko Britanijo.

Čeprav je to samo interni list organizacije, prinaša marsikaj zanimivega.

V zvezi z nedavnim intervjujem, ki ga je Aleksander Ranković dal Politiki (8. julija), je Glasnik objavil daljši sestavek, v katerem med drugim stoji:

"Rankovićeva izjava prihaja kot vrhunec sistematične in trdovratne kampanje, da bi zbegali, demoralizirali in uničili emigracijo kot političnega, ekonomskega in vojaškega nasprotnika režima v domovini. Ta kampanja se v glavnem služi "blagih" metod: uslug, prijateljskih obiskov, ponujanja pomoči, posredovanj ... Cilj je jasen: kompromitirati ljudi, pripraviti jih do tega, da sprejmejo ponujeno uslugo, vizo, dokument, svedočbojtd. Ko je to storjeno, je zelo težko javno nastopati in boriti se proti režimu. Lovijo na sentimentalnost, domotožje, ljubezen do svojcev, bojazen do represalij proti dragim domačim.....Naše stališče je jasno: s sovražniki naše domovine, s komunističnimi teroristi in tlačitelji ni, nikdar ni bilo in nikdar ne bo niti sodelovanja, niti kompromisa. V imenu svobode, pravice in resnice vodimo proti njim borbo do skrajnosti in vsak kompromis, vsako sodelovanje, vsako prilizovanje komunističnim krvnikom predstavlja izdajo naroda in narodnih interesov.

DIE WOCHE

FLAGGENZWISCHENFALL
IM CHEVRON

Sydney. - Im Chevron Hilton Hotel am Kings Cross, wo in der vergangenen Woche die Internationale Luftfahrtkonferenz stattfand, gab es vorigen Dienstag einen Flaggenzwischenfall. Der Balkon des Hotels war mit den Flaggen aller teilnehmenden Nationen geschmückt. Darunter befand sich auch die Fahne des kommunistischen Jugoslawiens, deren blau-weiße Farben ein kommunistischer Stern ziert. Am Nachmittag wurde diese Fahne vermisst. Der jugoslawische Konsul protestierte gegen die Entfernung der Fahne bei der Hoteldirektion, da der Zugang zum Balkon im zweiten Stock nur durch ein Direktionszimmer möglich ist. Es stellte sich heraus, dass

jugoslawische Freiheitskämpfer die Fahne entfernt hatten. Wie sie am helllichten Tage auf den Balkon kamen, wurde nicht bekannt.

LA FIAMMA

Scomparsa in misteriose circostanze la bandiera comunista jugoslava.

Nella prima giornata della conferenza annuale della International Air Transport Association, dalla balconata dello Chevron Hotel dove sventolano le bandiere delle Nazioni che partecipano alla conferenza è scomparsa, in misteriose circostanze, la bandiera comunista jugoslava. Si ha ragione di credere che i locali "Jugoslav Freedom Fighters" siano responsabili del gesto che ha suscitato i più disparati commenti alla conferenza.

AUSTRALIA'S WEEKLY NEWS DIGEST

THINGS I HEAR

Yugoslav Dictator Tito might not be having much trouble with the opposition in Belgrade, but his minions in Sydney are not doing so well.

The best organised anti-Communist group in Australia consists of Yugoslavs in Sydney

who miss no opportunity to show their teeth. This week at the International Air Transport Conference, being held in Sydney at the Chevron Hotel they sent off the Titoist flag from its place on the Hotel facade and created disturbances which sent the Yugoslav Consul General and his staff almost to the verge of apoplexy.

Potovalna Agencija

Pot v Evropo z ladjo	£ 30. 0.0.
Pot v Evropo z letalom	£ 293.15.0.
Pot iz Evrope v Avstralijo z ladjo	£ 173. 0.0.
Pot iz Evrope v Avstralijo z letalom	£ 293.15.0.
Pot v Evropo povratno-z ladjo	£ 228. 0.0.
Pot v Evropo povratno-z letalom	£ 528.15.0.

Smo zastopniki za: Flota Lauro, Lloyd Triestino Cogedar, Sitmar itd.

Oskrbimo finančno pomoč za potovanje.
Posredujemo zadeve v zvezi z emigracijo in porokami na daljavo (proxy).

PO MORJU IN PO ZRAKU
R. A. TEDESCHI ROBERTS

R. 5, 710 George St., Sydney.
(nasproti P.O. Haymarket)

Tel.: BA 2528

THE AUSTRALIAN WORKERS' UNION

- ★ Skrbi za čez dvesto odredb in industrialnih sporazumov v državi N.S.W.
 - ★ A.W.U. ima kot svoje pravne zastopnike poznano tvrdko Carroll & O'Dea.
 - ★ A.W.U. se bori za svoje člane, ki ne prejmejo plač kot jih predpisuje zakon.
- A.W.U. se bori pred sodiščem za na delu poškodovane člane.
- Vabimo vse člane A.W.U., da se obračajo na nas na naslov:

238 Castlereagh St., Sydney

C. T. OLIVER, tajnik

Telefon: MA 9367

Opozarjamo na novo podružnično pisarno v Coomii:
78 SHARP ST., (GLADSTONE BUILDING)

PISMA ČITATELJEV

Cenjeni,

Dober mesec bo od tega, ko sem prejel eno številko Žara in Vaše pismo v njem. Čeprav me je eno in drugo zelo razveselilo, Vam nisem utegnil prej odgovoriti. Med tem mi je pripela še ena številka Vašega lista.

Vesel, dvakrat vesel sem Žara in Vam vsem, ki ste mu dali življenje in skrbite zanj, moje iskrene čestitke.

Čestitam Vam, ker ste z Vašim glasilom dali en dokaz več o trdoživosti in borbenosti naše emigracije in njeni pripravljenosti na žrtve. Prav posebno pa Vam čestitam k Vašemu odločnemu projugoslovanskemu stališču, kajti še vedno je med nami - vsaj v zamejstvu - dosti takih rojakov, ki jugoslovanski misli ne posvečajo dolžno pozornost, da ne govorimo o tistih, ki jo sploh odklanjajo.

Pozdravljam sklep Vaše skupine, da se imenuje Slovenski Preporod in ji želim, da bi pri osvobajanju Slovenskega naroda iz komunistične tiranije odigrala podobno vlogo kot nekdanji Preporod pred osvoboditvijo izpod habsburškega jarma. Da hočete posnemati te naše velike prednike, kaže pognatis pravice kladiva. Članek "Za akcijo - danes" in zlasti Vaše demonstracije proti titovcem v Sydneyu pa pričajo, da je v Vas preporodovskega duha.

Jaz po materini strani izviram iz družine, kjer so se preporodovci shajali na tajne seje.

Avugst Jenko (padel kot srbski dobrovoljec v bitki na Ceru leta 1914), Ivan Endlicher (umrl v graški ječi leta 1915) in Janže Novak so bili prijatelji mojih stricev. Kot gimnazijcu mi je stara mati večkrat pripovedovala o teh idealnih fantih.

Pohvalo zasluži oblika vabila za pristop k Bodoč-

nosti in priporočanje Hrvatske zore in Srbskih vidikov. Lep zgled bratovske solidarnosti, ki ga bosta - upam - tudi omenjena dva lista znala ceniti in posnemati, in tipična manifestacija inicijatevnega in konstruktivnega slovenskega duha.

Zelo je primerno, da ste ponatisnili članek Svobodne Slovenije o "posrbljavanju" Slovenije.

Sem pa zasledil v teh dveh številkah Žara stvar, s katerimi se ne strinjam.

Ne bi smeli žeteti v teh časih padec Salazarja in še manj Franca (članek "Črnim diktaturam je odklenkalo"), kajti njima ne bi sledila demokracija, marveč komunizem.

Jaz se nisem prav nič veselil Gagarinovemu uspehu, ker je povečal moč in ugled komunizma in ga še bolj približal zastavljenemu cilju: zavladati nad celim svetom. To pa za nas, protikomuniste, pomeni smrt.

Tudi o 27. marcu sodim drugače kot Vi (ne pa o Simoviču!)

Toda mene te razlike ne morejo ločiti od Vas, kajti v najvažnejšem, v bitnem smo si edini; da je srečna bodočnost slovenskega naroda zagotovljena le v Jugoslaviji in da moramo zato delati z vsemi silami, da se Jugoslavija po padcu komunistične oblasti v njej ne bi razpadla. Ta misel je mene in verjamem tudi Vas odpeljala v Bodočnost.

Prav rad se prijavljam za naročnika Žara in ga bom tudi priporočal znancem. Pišite mi samo, kako naj Vam pošljem naročnino.

Vas vse, ki ste zbrani v Slovenskem preporodu, prav lepo pozdravljam in Vam čestitam na uspeli demonstraciji proti titovcem.

R.R.
Argentina

Najugodnejše plačilne pogoje vam nudi

KARL BEZJAK

60 Beresford Road, Strathfield

Stedite £££ pri nakupu televizijskih aparatov, radiogramov, električnih hladilnikov, pralnih in pisalnih strojev, čistilcev za pode in preproge, klavirjev, harmonik itd.

UM 9124

Kratkoročno brez obresti!

Vojna, na katero Amerika ni pripravljena

Kmalu potem, ko je Organizacija združenih narodov odposlala svojo pisano ekspedicijo v kongolski vrtinec, je eden mojih prijateljev v Pentagonu naletel na prese-
netljivo fotografijo.

Na sliki je bil kamion z vojaki iz Gane, pripravljen na odhod v leopoldovsko predmestje.

Vojaki so na kamionu stali mirno v strumnem dvoredu. Od leve lahti je vsakemu vojaku visel ščit, kot da jih je nekdo prinesel iz srednjeveške orožarnice.

"Kakšno obrambno orožje je to za jedrski vek?" je prijatelj vprašal sarkastično.

Zelo se je začudil, ko sem pripomnil: "Boljše kot marsikatero."

Ščiti, kot so jih nosili vojaki iz Gane, nudijo izvrstno zaščito pred koli in kamenjem, ki ga luča množica pri demonstracijah in izgredih.

V jedrskem veku je kamenje zelo priročno orožje in je odločilo že mnogo bitk.

V zadnjih letih je prišlo do množičnih demonstracij in izgredov v številnih večjih mestih nekommunističnega sveta: Caracas, Montevideo, Lima, Bagdad, Havana, Kapsko mesto, Leopoldville, Alžir, Seoul, Ankara, Tokio, Vientiane in Saigon, da omenimo samo nekatere.

Demonstracije so povzročile padec režimov v nič manj kot sedmih državah: Irak, Venezuela, Kuba, Južna Koreja, Turčija, Japonska in Laos.

Režimi so bili odstranjeni tako temeljito, kot da so doživeli popoln poraz v vojni.

V letu, dveh, mora pro-komunistični režim na Kubi pasti, ali se bo pa lotil postopnega prevzema oblasti v srednji in južni

Ameriki.

V letu, dveh, morajo v Južnem Vietnamu in Laosu biti na oblasti protikomunisti, ali pa bo ves južno - vzhodni azijski polotok v rokah komunistov.

Za take operacije so vodikove bombe neuporabljive. Na obeh straneh železne zavese je mnogo strategov, ki so prepričani, da velja poseben zakon za razvoj v orožju. Ko je prekoračena določena stopnja - vodikove bombe so to stopnjo že prekoračile - čim bolj strašno postane orožje, tem manj je verjetno, da se bo uporabilo.

Ena ali druga stran bi uporabila jedrsko orožje samo takrat, če bi sovražnik napadel z istimi orožji.

To pomeni, da bo prišlo do splošne vojne z vsemi orožji samo, če pride do pomote v poročilih ali pa po nesreči.

Omenjeni zakon ima še bolj paradoksnodopolnilo. Čim bolj mogočna so nova orožja, tem bolj primitivna so orožja, ki so dejansko v rabi.

Castro je zasedel Kubo z lahkimi orožjem, razmnoževalnimi stroji in prenosljivimi radijskimi oddajniki.

Demonstranti v Tokiu, Seoulu in Ankari niso imeli drugega orožja kot svoje pesti, droge, na katerih so imeli obešene napise, cestno kamenje in nekaj nožev ter revolverjev.

V Kongu se je človestvo povrnilo na gorjace, kamenje, pihalnike in čare.

Tudi, ce bi ena stran imela monopol na vodikovi bombi, je ne bi uporabila, da bi preprečila majhen obmejen spopad v Kamerunih ali spremembo režima v Paragvaju.

Od leta 1945 do konca

leta 1950 je zapad imel monopol na jedrskem orožju. In vendar so prav v teh letih komunisti najbolj napredovali. Zasedli so Vzhodno Evropo s 100 milijoni prebivalcev ter celinsko Kitajsko s 600 milijoni prebivalcev.

Orožja, ki so jim pripomogla do teh uspehov, so bazirala na metodah političnega vojskovanja: agitacija, propaganda, zarote, ekonomske manipulacije, neredi, teror, diplomatski pritisk, gverila in polvojaške akcije.

Pravo politično vojskovanje, kot ga razumejo komunisti, ni samo tekmovanje in kosanje, je posebna oblika vojne.

Smoter je isti, kot v vsaki drugi obliki vojne: oblast. Cilj borbe za oblast je lahko velik - prevzem vlade, razkosanje imperija; ali manjši - prevzem uprave v delavskem sindikatu, preprečitev novega zakona v parlamentu ali sabotaž v tovarni.

Komunisti so uporabljali ta načela, odkar so leta 1903 z ustanovitvijo bolj-seviške frakcije podvzeli, da zavzamejo svet.

Toda, če predlagate - kot sem sam že večkrat predlagal v svojih predavanjih v vojnih akademijah - da je potrebno odločiti večjo vsoto za splošno politično vojno proti komunistom, v najboljšem primeru lahko pričakujete samo skeptičen smehljaj.

Združene države zapravljajo letno na tisoče milijonov dolarjev na nevojaških fazah hladne vojne. Toda finančna pomoč, informativna služba, izmenjava študentov, celo večji del podtalnega delovanja centralne obveščevalne agencije, niso v pravem pomenu operacije političnega vojskovanja.

Naj poudarim razliko s povrnitvijo na neredi in masovne akcije, čeprav se moramo zavedati, da je to le eno izmed polj političnega vojskovanja.

Koliko Amerikancev in Amerikank (ženske so zelo važne v manipuliranju mas) se danes šola, da bodo znali izrabljati masovne demonstracije in izgrede v politične namene? Jih je kaj?

Koliko je oseb v ameriških državnih agencijah, ki so temeljito preučile zgodovinske, psihološke in tehnične probleme manipulacije množic in mno-

žičnih akcij? Je sploh kdo?

Boljševiki so se lotili vprašanja mas, neredov ter 'kontrole ulice' zelo resno. Ko je Lenin ustanavljal svojo revolucionarno stranko, je v njen delovni program vključil ideje Louisa Blanquija, francoskega revolucionarja, ki je živel od 1.1805 do 1881.

Blanqui, ki je posvetil svoje življenje revolucionarnim zarotam, je bil prepričan, da je ključ za uspešen upor v izgraditvi majhne, tajne organizacije kadrov. Kadri naj bi bili izvežbani v manipulaciji mas in uporabi lahkega orožja ter improviziranega orožja, kot so palice in kamenje, ki je množicam vedno pri roki.

V francoski revoluciji 1.1848 se je pokazala praktična vrednost Blanquijevih nauk.

V revoluciji 1.1870 so njegovi kadri strmoglavili Tretje cesarstvo in vzpostavili pariško Komuno - prvo revolucionarno diktaturo pod vodstvom proletariata.

Njegova načela so še vedno veljavna. Koordinirane operacije nedavnih neredov po svetu in visok odstotek uspehov so produkt izvežbanih boljševiških neo-blankistov.

Večina ameriških poklicnih vojakov, v nasprotju s civilnimi uradniki, se zaveda, da je Amerika v vojni.

Malo njih pa ve, da mora vojni aparat, sposoben za vojskovanje sredi 20.stoletja, vsebovati ne samo povračilno orožje, ne samo mobilne oddelke za majhne 'zakotne' vojne, temveč tudi oddelke za politično vojskovanje.

Slednji so aktivna predstraža, ki dan za dnem posega v borbo v operacijah, ki jih proti Ameriki vodijo komunisti.

Amerikanci tega ne morejo razumeti. Pripravljeni so žrtvovati na milijone dolarjev za grandiozna orožja, za letalstvo, za oporišča, letalonosilke, jedrska orožja, rakete in jedrske podmornice.

Zelo težko je pa skreniti njihovo pozornost, da naporov in dolarjev sploh ne omenimo, na metode političnega vojskovanja, na katerih borba za svetovno nadoblast dejansko počiva.

Z zanemarjanjem teh metod je Amerika že ogromno zamudila. Nadaljno zanemarjanje vodi v katastrofo.

F. MATHIAS RAWSON PLACE 2
(Blizu glavnega kolodvora)

Prodajamo knjige, revije in časopise
v raznih jezikih.

NAJPREJ ZMAGA

(Nadaljevanje s strani 2)

Vzroki

Vzroke zamemarjanja osvobodilne borbe je treba v glavnem iskati v značaju političnih in pol-političnih organizacijah med emigranti.

Te organizacije so v bistvu zastareli preostanek predvojnih političnih strank in medvojnih grupacij, ki se ne morejo prilagoditi novim političnim potrebam.

Svoj smoter vidijo le v vzdrževanju narodnega duha,

v spoštovanju tradicij in v prirejanju komemoracij. Kot organizacije se polagoma oddaljujejo od političnega dela in ciljev in postajajo tipične izseljenske organizacije predvojnega tipa brez političnih ambicij.

V taki obliki niso naklonjene niti usposobljene za fizično borbo, ki je edini način osvobodilne borbe.

...alo je verjetno, da bi bile obstoječe organizacije zmožne preokreniti apolitično tendenco iz lastne iniciative. Če bi taka iniciativa obstojala, bi do negativnih tendenc niti ne prišlo.

Novi duh

Položaj se je radikalno spremenil, ko je bila lani ustanovljena nova organizacija: Južnoslovanska demokratska zveza "Bodočnost".

Zveza ne predstavlja samo novo politično skupino, temveč prelom z negativno tradicijo v emigraciji.

Za svoj cilj si je postavila osvoboditev domovine in proglasila domovino za torišče svojega delovanja.

Organizacija se je takoj lotila izgrajevanja osvobodilnega aparata, preučevanja metod borbe in ustvarjanja osvobodilne psihoze.

Komaj leto dni po ustanovitvi se je že začel čutiti novi veter. Borba proti komunističnim zatiralcem domovine ni več borba v prenešenem pomenu besede. Je stvarna fizična borba, ki stremi za fizično uničenje komunistične partije.

Prava pot

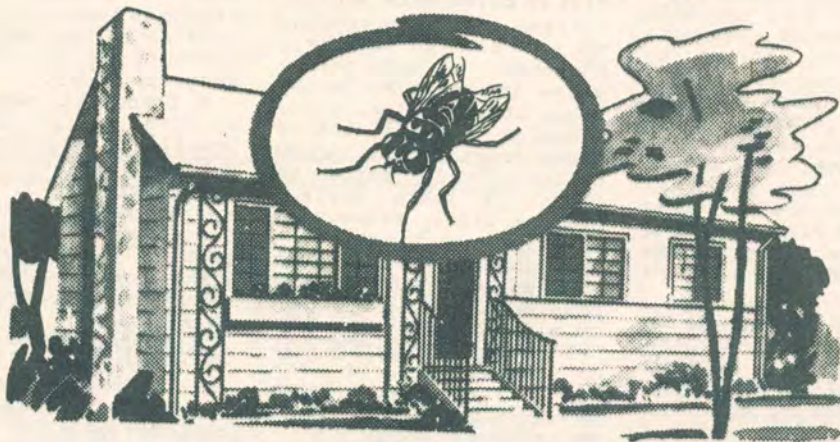
Da je na pravi poti, kaže dvoje pojavov:

1) V razmerju do drugih organizacij: Zveza si pridobiva simpatije borbenih elementov v drugih emigrantskih organizacijah. Zveza je pripravljena sodelovati z vsako organizacijo, ki ni diametralno nasprotna svobodni odločitvi južnoslovanskih narodov. Iskreni antikomunisti v drugih organizacijah vidijo v Zvezi zaveznika in ne tekmeca.

2) V razmerju do "novih" emigrantov: Največji del prirastka v Zvezi tvorijo emigranti, ki so šele pred kratkim prišli iz domovine. Čutijo namreč razumevanje Zveze za povojni razvoj v domovini in odobravanje realistično pojmovanje borbe.

Organizacija ne zanemara problemov ureditve države po osvoboditvi, toda postavila jih je na pravo mesto: Najprej zmaga, potem ureditev.

MUHE IN KOMARJI SO VAŠI SOVRAŽNIKI

NE PUŠČAJTE JIH V SVOJO HIŠO
VARUJTE SVOJO DRUŽINO

Cyclone

INSECT SCREENING - MREŽE PROTI MRČESU

VSE VRSTE!

VSE MREŽE!

BRON

90% bakrene žice za obalne in tropične predele. St. 14, 16 ali 18. Poslednja ne prepušča majhnega mrčesa.

ALUMINIJ

Prikladen za obmorske domove. Ne rjavi in ne pušča madežev. St. 14 ne prepušča muh ali komarjev.

CINKOVA SPOJINA

Jeklena žica; elektro-galvanizirana. St. 12 ne prepušča niti komarjev.

VLAKNATO STEKLO (Fibreglass)

Prikladno za vse pogoje. Nudi dolgotrajno zaščito proti muham in komarjem.

Prepričajte se, da je prava "Cyclone" mreža proti mrčesu!
Vprašajte vašega železarja ali pa nabavite izgotovljene mreže.

Pravica kladiiva

Povest

XX.

Krištof je bil v Karpatih, v krvavi borbi, ki je divjala od januarja do aprila leta 1915. Pol sveta je trepetaje čakalo vesti o njenem izidu. Če bi Rusi prodrli v ogrsko nižavo, je bila usoda Avstrije zapečatená. Po tem, kar je čital med vrsticami »Slovenskega Naroda« in po govoricah, ki so se tiho širile od ust do ust, je sklepal kovač Andrej, da misli antanta poslati Srbiji znatno pomoč. Tako ojačeni naj bi Srbi udarili preko Save in Dunave Rusom naproti in z njimi skupaj na Dunaj. Avstrijski odpor bi se zrušil v štirinajstih dneh, Nemčija bi ostala brez glavne zaveznice in prvo cvetje nastopajoče pomladi bi bilo obenem cvetje miru!

Dobri ljudje so se zaman tolažili s to nado. Pomoči ni bilo od nikoder. Bežali so dnevi, minevali tedni, Rusi so že ustopali pred obupnim naporom avstrijskih čet, ne da bi se pojavila v Srbiji željno pričakovana francoska vojska. Kaj je onemogočilo to odpravo, ki bi bila skrajšala vojno za čela tri leta ter prihranila Evropi ogromno krvi in solzá, je še danes skrivnost. Nekateri pravijo, da antanta ni mogla utrpeti toliko čet; drugi, da je spletkarila velika vojna industrija, ki se je bala preneglega usahnjenja svojih dobičkov; tretji, da neki krogi na ruskem dvoru niso želeli, da bi mala Srbija z mečem v roki osvobodila svoje brate, ampak so hoteli, da bi jih dobila po carski volji v milostni dar; četrto in najbolj verjetno mnenje veli, da je izpodnesla podjetje Italija, boječ se, da ne bi Jugoslovenci dobili dežel ob Jadranu, ko je prav tedaj sama zbirala pogum, da bi jih zavojevala.

Bodi to, bodi ono, Rusi so izgubljali postojanko za postojanko; avstrijska vojska je zdavnaj prešla v napad in Aleš je imel veliko upanja, da se najde v teh bojih šrapnel, ki odreši brata vseh nadaljnjih skrbi za Blagajevc domačijo.

In res so Krištofovi pozdravi sredi marca nenadoma prestali. Tudi Andrej Možina, njegov najboljši prijatelj, ni dobil nobenega več...

«Nu vendar!» se je oddahnil Aleš. In jel je tožiti znane, kako se boji, da brata ni več, obenem pa je z nestrpnostjo čakal usodnega sporočila. Zdaj je pač moralo priti!

Toda vest o smrti Krištofa Blagaja ni prišla. Namestu nje je zvedel Aleš nekaj drugega. Ko je sedel nekega dne v začetku maja v županovi pisarni ter zlovoljno mežikal v solnce, ki mu je nagajalo skozi okno, je stopil predenj vojniki z bronasto medaljo na oguljeni bluzi. Kakor je bil mršav in zagorel, vendar se je zdel mlinarju znan.

«Tine!» je vzkliknil naposled. «Beloglavčev Tine... Nu, prav, da te vidim živega. Medaljo si tudi dobil, glej, glej.»

«Medaljo pa, medaljo,» se je pohvalil Tine. «Petnajst Rusov sem pobil, drugega za drugim; na bajonetu sem jih lučal preko rame, takole...» Pokazal je. «Eden izmed njih je bil general. Zato sem dobil medaljo in pa dopust.»

«Vidiš!» se je začudil Aleš, čeprav je poznal Tineta, da laže kakor cigan. «Nu, kaj sem hotel reči...» Veliko vprašanje ga je tiščalo v grlu. «Kako pa naš Krištof? Ali si kaj slišal o njem?»

«Kaj ne bi slišal?» Tine je napravil čuda moder obraz. «Še videl sem ga, kakor vsak dan vso kompanijo.»

«Oh res, bila sta skupaj. Nu, tak povej: kje ga je zadelo? Kdaj, kako?...»

«Kako zadelo?»

«Saj je ubit, ali ne?»

«Ubit pa, ubit, ho, ho!» Beloglavčev je udaril v smeh.

«Tak ni ubit?» je otrpnil mlinar. «Govori že! Kaj pa mu je, da ne piše?»

«Kako naj piše, ko je — kaj vem, kje!» Tine je pomežiknil in značilno mahnil z roko.

«Ujet?»

«I nu, seveda je ujet,» je dejal dopustnik in pogledal Alešu naravnost v oči. «Kako ne bi bil ujet, ko je uskočil k Rusom.»

«Uskočil, praviš?» Mlinar se je prijel za glavo. «Pobegnil, k sovražnikom? Oh, sramota!...»

«Nu, kaj bi tisto! Vsak bi rad, če bi mogel; le pojdi tja in sam poizkusi,» je dejal Beloglavčev. «Medvedov Boštjan je šel z njim in še dva druga.»

«K Rusu, k sovražniku!» je ponavljal Aleš, škripaje z zobmi. «In kako? Ali je znano, da so ušii?»

«Dva, trije vemo, izmed drugih nihče. Rusi so naskočili tik potem. Vsi mislijo, da so jih zajeli, ali pa da jih je podsula katera izmed granat, ki so padale med nas.»

Mlinar se je globoko zamislil. Krištof je bil pri Rusih, to je, še več ko ubit. Če bi se po vojni vrnil v Avstrijo, bi bilo treba samo povedati, kako je bil ujet, pa bi ga sodili kot izdajalca...

«Jeli?» je vprašal Tineta. «Če naši zvedo in če jih dobe, bodo ustreljeni?»

«Ali pa obešeni. Toda v Rusijo je daleč. Naši hvalijo Boga, da Rusi njih ne dobé. Ali ti misliš, da bomo zmagali?»

Aleš je udaril s pestjo po mizi.

«Bomo, ti pravim!» A pravkaršnja misel mu ni dala miru. «Čuj,» je povzel čez nekaj časa. «Krištof je po tem takem toliko kakor mrtev...?»

«Pogrešan, so zapisali.»

«Mrtev,» je vztrajal Aleš. «Naskok je bil, granate so padale, izginil je in vrniti se ne more... To je toliko kakor mrtev. Kaj praviš, Tine: ali ne bi mogel biti mrtev? Zaradi dobrega imena, zaradi časti!»

Zgovorno mu je pogledal v obraz. In Tine ni bil neumen. Njegova usta so se skrivila v prebrisan režaj.

«Naj bo po tvojem, Aleš,» je dejal nesramno, «naj bo zastran mene čast in dobro ime, čeprav bi sodil, da ti je bolj do dedščine... Vem, kaj te peče, in vem, kam šapo moliš. Kar govori.»

«Treba je, da ga proglasijo za mrtvega,» je rekel mlinar, begaje z očmi po tleh.

«Prič je treba.»

«Priča boš ti.» Aleš je vedel, s kom ima opravka.

Beloglavčev Tine je bil edinec siromašne vdove, ki je samevala onkraj mlina v napol podrti kolibi. Preživljala se je z njivico, na kateri je sadila krompir, in s tem, da je vedeževala ženskam na kvarte. Beračija je rada na prodaj in tudi Tine ni delal posebnih težav.

«Za priče je treba denarja,» je odvrnil mirno, gledaje mimo mlinarja v zeleni dan. «Precej denarja. Saj veš, kaj je kriva prisega. Z dvema stotakoma me ne zvabiš ne v luknjo ne v pekel.»

Pobotala sta se za tri. Ko je bilo vse domenjeno, je Aleš izvlekel listino in stokaje položil prvega na mizo.

«To je eden,» je rekel dopustnik. «Kje sta ostala dva?»

«V mojem žepu. Kadar prisežeš, dobiš.»

«Kmalu?»

«Pokličem te...»

Pol ure po tem razgovoru je sedel Beloglavčev Tine v krčmi ter slikal preplašenim Rávenccem svoja junaštva in Blagajevo smrt.

«Videl sem na lastne oči,» je kričal. «Takole, glejte, sem stal jaz, tamle on... »Uuuul!« je pritulilo po zraku. Jaz se vržem na tla, Krištof, kaj vem, menda ni pazil... in tresk! je udarilo predenj... Prav videl sem, kako jih je razneslo, njega, Medvedovega in še dva druga: tu glava, tam roka, tam noga, vse vprek... Nato je palo še več granat; ko je boj minil, so bile tam samo luknje, o njih pa ne duha ne sluha. Niti toliko ne, da bi nabral v kapo za spomin!...»

Novica je šla po vasi kakor blisk. Možini jo je nesel mlinar osebno. Prišel je mimo kakor po naključju, vtaknil glavo v kovačnico in zavpil:

«Ali že veš, Andrejec? Krištof in Boštjan sta mrtva. Beloglavčev je prišel na dopust in je povedal. Granata jih je raztrgala.»

Kovač je v prvem trenutku verjel. Sajasti obraz mu je posivel od bolečine.

«Kdaj?» je zajecjal. «Saj ni mogoče!» A že je pomislil, kdo govori in zakaj.

«Žalostno, kaj?» se je pasel Aleš. «Tvoja najboljša tovariša! Kmalu boš poslednji svoje vrste, kovač... Nu, kaj porečeš?»

«Kaj porečem?» je zdajci kriknil Andrej. «To porečem, da lažeš!»

«Kako lažem?» se je uprl hudobec. «Beloglavčev Martin bo prisegel, da je res.»

«Prisegel bo!» Možina se je divje zagrohotal. «Vemo, kaj pomeni prisega, kadar ti govoriš o njej! Prisegel, za tanko bukev, jeli? Zato, ker te skomina po bratovi dediščini!»

Aleš se je potuhnil kakor pes, ki ga zasačijo pri tatvini. «Kako skomina?» je zaškipal. «Dedič sem! Razumeš, bradač? Kar dobim, je moje po pismu.»

«In vendar ne boš nikoli Blagaj. Pred Bogom ne!»

«Pred Bogom in pred ljudmi. Tine priča, da je mrtev.»

Tedaj je Andrej pristopil k njemu in mu je položil kazalec na prsi.

«Koliko si mu obljubil, mlinar?» je vprašal s strogim glasom. «Koliko mu daješ, da bi pričal v tvojo korist?»

Aleševo lice je bilo zeleno kakor trava okoli njega.

«Mar bi vprašal, kaj dobiš ti, da boš pomnil mlinarjevo zameri!» je bruhal Možini v obraz in jadrno odskočil na cesto. «To, to bi pomislil, kovač!»

Veter je še prinašal njegove kletve, ko je zdavnaj izginil za mejo.

Andrej je srdito gledal za njim. Vsaka Aleševa beseda je bila polna slabe vesti. Oči, obraz in vse je vpilo, da laže. In naj bi mu verjell Ne, ne, Blagaj je bil živ; pomagaj si je na ono stran, kakor so večkrat govorili pred odhodom...

«Ni res, oče, ni res,» ga je zdramil Lucijin glas. Slišala je vse. «Ni res, nič mu ne verjemite!»

Krištof ni mogel biti mrtev. Dve noči poprej ga je videla v sanjah, kako je stopal z Boštjanom in drugimi tovariši po širni planjavi, ki je pomenila Rusijo. Ko je prišel do nje, jo je prijel za roko in ji je govoril o upanju in svide-nju, gledaje jo z živimi, ne z mrtvimi očmi. Nekaj besed ji je ostalo v spominu:

«Ogenj nad menoj, kri pod menoj... a ti, predraga, boš pred menoj... Tebi moja misel, k tebi moja pot!...»

Kdo sanja take sanje o mrtvih?

«Ni res, ni res,» je trdila, kakor bi molila. In njen shuj-

šani obraz je bil lep in mil od vere njenega srca.

XXI.

Nekaj dni po tem je mlinar dobil sporočilo, da je Krištof pogrešan. Še tisto uro se je odpeljal s Tinetom na sodnijo, češ: brata ni, tu je človek, ki priča to in to, prosim, pro-glasite ga za mrtvega! Toda lakomnost je prerazločno drhtela v njegovem glasu in preočitno tlela v njegovih očeh, da ne bi zbudila dvoma. Zaman je Tine povedal, kako je bilo; brez ovinkov so izjavili Alešu, da mora čakati. Doklej? Dokler ne mine zakoniti rok; do konca vojne, morda še delj. V takih časih se rado zgodi, da imajo koga za mrtvega, on pa je živ. Nekega dne se vrne in najde svojo last razgrabljeno, ženo poročeno z drugim, uničeno vse, karkoli je imel... Ne, zakon velja za vsa-kogar, pa da je desetkrat Aleš Blagaj. Še to so dejali, da bi utegnil imeti nepravilike, ako bi se izkazalo, da Tine ni dobro videl in da Krištof živi!

Aleš se je penil vso pot do doma. Tineta še pogledal ni več, nikar pa da bi mu dal obljubljenih dvesto kron. Dopustnik se ga je držal kakor klop; sledil mu je na dvorišče, z dvorišča v hišo:

«Nu, kako? Ali bo ali ne bo?»

«Kaj?» se je zavzel Aleš.

«Dvesto kron.»

«Dvesto kron!» je izbruhnil mlinar. «Dvesto kron za to, da nisva ničesar opravila! Ali se ti meša? Mislil sem tako: če opraviva, dobiš, in če ne — —»

Toda Martin se je bil že nabrusil na svoja dva stotaka.

«Ne krotoviči se, mlinar! Ko sva se pogodila, ni bilo nič besede o tem, kako misliš. Ali daš, ali pa naj slišijo ljudje, kakšne kupčije sklepaš in kakšen si mož!»

Da bi pokazal, česa je zmožen, je res povzdignil glas in udaril po mizi.

Aleš mu ni mogel do živega; po kratkem pričkanju mu je vrgel denar pred noge.

Posledica tega neuspeha je bila, da se je mlinar še bolj zagrizel v svoje načrte. Nu prav, pa ne! Pripravljen je bil počakati do sodnega dne; pripravljen je bil storiti karkoli, samo da se ne bi izpolnila kovačeva napoved:

«Nikoli ne boš Blagaj!...»

Prokleti kovač! Ali je bila njegova misel tako močna, da je že naprej izpodbijala vse, kar se ni ujemalo z njegovimi liberalskimi nazori? Aleša je večkrat napadalo malodušje. Zdelo se mu je, da ne bo imel ne miru ne sreče, kakršno si je predstavljal, dokler bo živel v njegovi bližini ta neznočni, omrženi Andrej.

Kovač je bil kriv vsega. Brat je ostal živ zato, ker brez-verski Možina ni želel njegove smrti. Vse se je obračalo po njegovem.

«Kdo ve,» se je vprašal mlinar v eni tistih besnih minut «kdo ve, ali ni tudi oporoka takšna, kakršno bi mi privoščil kovač?»

In že ga je obsedel strah, da mu Krištof morda vobče ni zapisal posestva. Kaj bo tedaj?

Tedaj bo škoda treh sto kron, s katerimi je podkupil Martina. Krištof bo nekega dne spoznan za mrtvega, oporoko bodo odprli in on, prevarani Aleš, bo zvedel tisto, kar mu je napovedal Možina:

«Nikoli ne boš Blagaj!...»

Moral je dognati resnico. Toda kako? Oporoka je ležala na sodniji, zapečatená, zaklenjena in nedotakljiva; notarja je vezala prisega, Aleševo razmerje do priča je bilo takšno, da se jima ni upal pred oči. Rekel si je, da je imel brat nemara kake zapiske. Obrnil je vse predale, prebrskal vse

kotičke, prelistal vse knjige na Krištofovi polici. Zaman. Naposled se je domislil obleke. Ob dveh ponoči je skočil s postelje in planil k bratovi omari. V katerem suknjiču je neki bil tisti dan? Gotovo v rjavem. Z drhtečo roko je segel v prsni žep. Ničesar. Drugod še manj. In vendar je nekaj šumelo... Aleš je potipal še enkrat. Da, žep je bil razparan... in spodaj, za podlogo, je tičal papir... Tisti, ki ga je iskal!...

Mlinar se dolgo ni upal čitati. Soba se je vrtela okoli njega. Nato je sedel k svetiljki, pogledal... in izbuljil oči...

Kos gozda in nekaj zemlje kovaču! Travnik ob cesti za Sokola! Deset tisoč kron za Sokola! Kovaču, ki ga je sovražil Aleš kakor steklega psa! Sokolu, ki je bil vsakemu pristašu «naše stranke» najbolj prokleta stvar na svetul Brezverskemu, liberalskemu Sokolu, zoper katerega smo se borili s koli in nožmi!

Zatulil je. Blagajevo zemljo Andreju? Blagajev travnik in denar za sokolski dom? Njegovo zemljo, njegov travnik, njegov denar! Vse to je bilo vendar njegovo, skoro že njegovo!...

Da je mlinar takrat pogledal v zrcalo, bi se bil ustrašil samega sebe. Oči so mu buljile izpod čela, pena se mu je cedila iz ust. Preklinjal je očeta, ker je dal bratu grunt, preklinjal Krištofa, preklinjal sebe, ves svet in vse božje stvari na njem, najbolj izmed vseh pa Andreja Možina... Vse to je bilo kovačevo delo! Kovač je omrežil bedaka, kovač ga je ščuval, kovač ga je učil metati zemljo in tisočake Sokolom za njihove trdnjave! Oh, šele zdaj je vedel Aleš, zakaj ga ni mogel videti živega!

Ko je drugič prečital papir, se je zdrznil. Na koncu bratovega osnutka je stalo nekaj, česar prej ni dovolj uvaževal:

«Ako Sokola ne bi bilo moči ustanoviti in ako Andrej Možina ne bi sprejel volila, naj dobi tudi ta dva deleža Aleš Blagaj.»

Zlobna škodoželjnost je blisnila v mlinarjevih očeh. Pomislil je, da je bil Sokol itak razpuščen; po vojni bo vse nemško, hvala Bogu, in niti govora ne bo o tem, da bi srbofili zidali na Blagajevem travniku za Blagajev denar. Opasen je bil po tem takem edini Možina. Lakomni Aleš ni dvomil, da bo hotel pograbit, kar mu zapušča brat.

«Nu, saj bomo videli,» je mrmral, trgaje nesrečni papir na kose. «Videli bomo, kaj se lahko zgodi do tistega dne.»

In z mrko slastjo si je začel slikati grozote, ki jih je obetala bližajoča se vojna z Italijo. Kadar bo treskal na Soči cesarski top, ne bodo Ravne več varno zatišje, v katerem bi veleizdajnik brezskrbno čakal dezertarjeve dediščine!

XXII.

Top na Soči je izpregovoril. Vsa laška sila se je vrgla na Slovenijo, da bi jo zasula. Bitka je sledila bitki; sivi Kras se je tresel od grmenja baterij ter bruhal kamenje in bruhal ogenj, kakor bi gorel noč in dan. Skale, ki so od vekov žejale vode, so se zdaj napile krvi do sitega. Še zadaj je bilo strah poslušati zamolklo butanje, ki se je valilo čez hribe, in misliti na to, da pomeni sleherni teh gromov ljudi, ki padajo mrtvi, možgane, ki se usipajo med kamenje, in ude, ki lete raztrgani v strupeni zrak...

Na vse to je bil kovač pripravljen. Plašil ga ni ne soški pekel za gorami, ne trume beguncev, ki so se razlivale v deželo, ne čete, ki so s šlemi na glavah korakale skozi vas, ne železna pest, ki je pritiskala na vse življenje, odkar so bile Ravne v vojnem zaledju. Odrešenje je bilo

preveč dragoceno, da ne bi bilo treba trpeti zanj. Že davno se je sprijaznil z mislijo, da pribesni vojna do njega in ga prežene kdo ve kam, ali pa da ga zapro v eno tistih sivih taborišč okoli Dunaja, kjer so nezanesljivi podaniki Avstrije brez hrupa in pohujšanja umirali od gladu.

Ta usoda je visela že tik nad Andrejevo glavo; nič mu ne bi bilo pomagalo, da ni bilo gospoda Vodičke. Vrli stražmešter ni samo razpršil dvomov, ki so se pojavili o kovačevi zanesljivosti, ampak ga je celo naslikal kot «zglednega, dasi tihega patriota, ki ima doma cesarjevo sliko in precejšnjo zbirko domoljubnih knjig». In to je bilo čista resnica, vsaj kar se tiče slike in knjig; gospod Vodička je le zamolčal, da mu je sam prinesel podobo Franca Jožefa in siloma zložil na njegovo omaro kup dunajskih vojnih brošur, rekoč:

«Molči, kovač! Kadar pridem uradno, ti bo štet ta gnoj v opravičenje in zaslužno...»

Dobri, ubogi stražmešter Vodička je bil vdovec. Vse, česar se je oklepal na svetu, je bil sin, ki ga je s težkimi žrtvami šolal za zemljemerca. Po prvi soški bitki je dobil naznanilo, da je Franta mrtev. Od tistega dne si ni več zavihal brkov. Njegove bistro oči so postale kalne, njegova hoja trudna in negotova, kakor da se je postaral za dvajset let...

V začetku septembra tistega leta ga je srečal Andrej na poti v Bukovico. Orožnik mu je pogledal naproti, kakor da je pravkar mislil nanj.

«Stojte, Možina!» ga je ogovoril, vrnivši njegov pozdrav. «Dobro, da vas vidim... Pazite! Samo to sem vam hotel reči.»

Kovač je dvignil obrvi.

«Kako, gospod stražmešter? Ali je mar...»

«Ničesar ni,» ga je prekinil Vodička, oziraje se, ali sta sama. Nikogar ni bilo videti, polje se je širilo kakor mrtvo. «Ničesar ni, toda kmalu utegne biti... Bližajo se taki dogodki, da bo težko držati jezik za zobmi.»

«Menda ne ruska zmaga?» se je pošalil Andrej.

«Ofenziva proti Srbiji. Nemci prihajajo na pomoč, vsa Ogrska jih je polna. Baje pritisne tudi Bolgar. Gorje bo.»

«Da vidimo!» Andrej je stisnil ustnice. «Da vidimo, koliko je pravičnosti v nebesih! Na zemlji je ni, to vemo.»

«Nu g'eite! Če bi vas slišala prava ušesa, bi bilo po vas.»

«Da vidimo!» je ponovil Možina. Vsa njegova notranjost se je borila z mislijo, ki je pala nanj. «Srbije ne bodo strli, nihče! Čudež bo, če je treba čudeža!»

«Čudež bo, kovač,» je rekel stražmešter, srepo gledaje Andreju v oči. Vse gube njegovega obraza so drgetale. «Storil ga boš, ti tam gori!» je zdajci zavpil na ves glas in iztegnil roke proti nebu. «Preveč nam je bilo vzetega, da ne bi bilo maščevano!» Glas se mu je prelomil. V naslednem brezumju je strgal puško z ramena in jo je treščil ob tla.

«Nu tako,» je dejal kovač. «Če bi vas videle prave oči...»

Toda Vodička se je že osvestil. Pobral je puško in vzravnal svoj obilni stas.

«Molči,» je velel osorno. «Pazi na svoj jezik, čuvaj se na razgovor... in znaj, da je nad nami Bog!...»

To rekši je šel mimo njega, kakor da ga ne vidi več.

XXIII.

Njegova napoved se je uresničila. Dne 19. septembra je udarila na Srbijo vsa divja ponlava namah. Začela se je borba, ki ji zgodovina ne pomni enake: borba vsega naroda za vsa dežela in vsakega poedinca za vsako ped zemlje: borba za vsako ognjišče posebej, za dom, za njivo, za vsa življenja starcev, žen in nedoraslih otrok...

Medvedek Marcek

(Dalje)

Krog njega je stalo na tleh vse polno prižganih leščerb, palčki pa so zbežali med skalovje. Pogledal je lisičke, ki so se stiskale na njem. »Zaspanke!« je stresel z životom, »tak pogledajte no, pogledajte... To pa ni kar takole!«

Lisičke so dvignile zaspane glave: Kje pa smo? so pomislile.

Bradati možički so kukali iz razpok k svojim leščerbam, ki so jih bili pozabili ob neljubih kosmatih gostih in so bili videti zelo preplašeni.

»O,« je dejal Marcek, »kar naprej, gospodje! Saj vas ne bomo precej pojedli!« se je pošalil. Potem se je ozrl vse naokrog in jih je bil kar vesel: »Koliko vas je!«

In so res gledali od pavsodi. Bele brade so imeli in so se venomer spogledovali.

»Pa vsaj po svoje leščerbe pojedite!« jih je nagovarjal medvedek. »Jaz sem Marcek Kosmatin in to so punčare lisice Zvitorepe.« jih je predstavil. Lisičke so se priklonile na vse strani, zakaj od pavsodi so morale bele brade. Še na stropu je visel mal možic. Ko ga je Marcek zagledal, se mu je zasmilil pa mu je dejal:

»Ti boš pa doli padel. Trdo je, ubil se boš! Čakaj — no, kar izpusti se!« mu je svetoval in zinil kolikor je mogel, da bi ga vjel v gobček.

»Ta je pa pretkan!« so kimalo iz razpok bele brade, »sedaj še hoče, da mu sam skoči v usta!«

»Nak!« so se oglasili vsi hkrati, »tako neumni pa nismo!«

Marcek se je začudil, pogledal lisičke in one njega pa so ugibali, kako in kaj. Radi bi se jim prikupili pa niso vedeli kako. Ampak je medvedek kmalu uganil.

»Hm, zaplesal bom!« je rekel in so mu lisičke kar precej pokimalo. »Čakajte,« je še dejal, »da leščerb ne pohodim!«

Postavili so jih lepo v stran, Marcek pa se je ozrl po plašnih možičkih in se zavrtel. Lisičke so udarjale s tačkami po vlažnih tleh in se kar niso mogle načuditi spretnosti svojega prijatelja. Tudi belobradim palčkom je ugajal medvedji ples in so postali na mah zaupljivejši. Največji med njimi se je celo tako opogumil, da je stekel po svojo leščerbo in jo jadrno odnesel. Spotoma se je spotaknil nad polžem in telebnil, še leščerbo je ubil. Marcek se je oziral po belih bradah in se je vrtel, dokler se mu ni zavrtelo v glavi in se je sesedel.

»Zdaj pa ne gre več,« je dejal sede. »O, kako se mi vrti!«

Lisičke so zlezle k njemu in ga gladile s tačkami.

»Ubožček!« ga je tolažila Malka, »kje pa si se naučil tako vrteti?«

»Pri ciganih,« je povedal Marcek.

Tedaj je prilezel iz razpoke najpogumnejši izmed možičkov in je v imenu vseh dejal medvedku:

»Mi smo zelo veseli, da imamo takega gosta, ki se zna tako vrteti.« Potem se je priklonil in še dodal: »Jaz sem palček Dolgograd in to so moji bratci,« je pokazal z drobno roko na razpoke, kjer so se priklonili vsi po vrsti. Čez nekaj časa so prilezli iz razpok in se postavili v krog pa zapeli:

»Pozdravljen medved Marcek,
Pozdravljene lisičke Zvitorepe!
Mi smo palčki Godrnjavčki,
naš glavar je palček Dolgograd.«

Kakor so bili majhni, so bili njihovi glasovi dokaj možati. Pazljivo jih je poslušal Marcek in je bil kar vesel. Že se jim je hotel zahvaliti pa so zdajci prinesli na nosilnicah gospo Golobrado.

»To je gospa Golobrada,« jo je predstavil palček Dolgograd, »zna imenitno kuhati in nam je sploh za kratek čas.«

Potem so jih povabili s seboj in jih vodili po votlini dalje in dalje, dokler niso prišli v veliko, prostorno jamo. Ob stenah so visele iz

srebrnih niti stkane zavese, za njimi pa je sedelo še sto in sto dolgo-bradih možičkov. Tam so imeli svoje delavnice: tu so šivali, tam kovali, eni so vezali lonce in drugi spleтали vrvi. Še šivilje so imeli — to je bil živžav! Ene so vrtele majhne stroje, druge so likale in tretje ubadale šivanke. Med njimi je sedela na vzvišenem prostoru šivilja Iglovita in nadzirala delo.

Presenečeni so se ozirali po svetlih delavnicah — lisičkam so še posebno ugajale šivilje, Markcu pa kovači, tisti črni možički, ki so tako spretno udarjali: Pik pok, pika pok...

CICIBANOV ROD

BRDAVS

KO SE JE ODKRIŽAL , JE NADALJEVAL SVOJO

 PRIŠEL JE V VELIKO NA PUSTNI TOREK.

PO IN V IN V JE BILO VSE POLNO

 PO JE IGRAL , V ZAKAJENIH

 PA VESELI POVSOD SO IN

IN SE ZAČUDENO JIH JE GLEDAL IN DEJAL:

»SAJ TUDI NJIM MANJKA V GLAVI, NE LE MENI.« IN JE

ZAČEL IN PO ULICI PA JE PRIŠEL IN

REKEL: »HOP, CEFIZEL, ČIGAV PA SI?« JE ODGOVORIL:

»BRDAVS!« PA SE JE RAZJEZIL IN GA ZGRABIL ZA

 »S PA SE NE BOŠ BRIL!« IN GA JE

PELJAL V DRUGEGA DNE PA SO IZPUSTILI.

DOLGO JE HODIL PO KONČNO SO SE GA USMILILI

 DALI SO MU DELA IN ALI V NOBENI

NI OSTAL DOLGO. POVSOD SO KMALU SPOZNALI,

DA MU MANJKA ENO V GLAVI. IN TAKO JE HODIL OD

 DO DO SVOJEGA **20tega** LETA, KO BI MORAL

K TEDAJ JE STOPIL PRED , KI SO MU PRE-

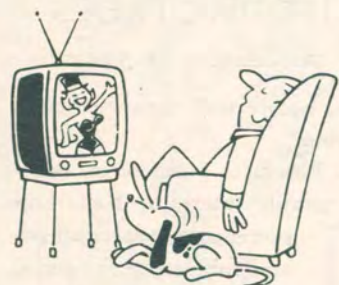
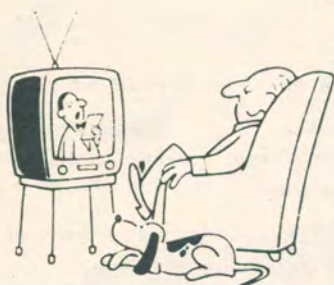
GLEDALI , , , , IN GA IZPRA-

ŠEVALI TO IN ONO. PA SE JE SAMO »LE IDI

Z »SO REKLI , »ZA SI PRENEUMEN!«

 JE ODŠEL IN NI VEDEL, KAM BI UBRAL .

DOBER ČUVAJ **mal** **o** **z a šalo**

Jaoj, kuku mene...

Romantične Benetke

Najnoviji šlager koji se
pjeva na ariju "Jojo, Radoje,
Radoje - puče tikva nadvoje",
iz poznate školarske operete
"Išetale kišne gliste prije
zore na petnaest dana".

Politika i futbol -
"Croatia" i "Yugal"
Na zelenom polju -
dave se i kolju.

Ref. Jaoj, kuku mene!
Mlate se ko žene!

Jaoj, Tito i Ante,
Tomatlije vas pamte.
Zato se i mlate -
kao stare kante.

Ref. Biju se i tuku,
Za kose se vuku!

Dalmatinci se tuže
Što ne mogu da združe,
Srbe i Hrvate -
Da ustaše mlate.

Ref. Hrvatskoj je muka -
Nacija se bruka!

"Croatia" se bori
Da "Yugala" razori;
Koprcu se i rita -
Protiv druga Tita.

Ref. Jaoj, kud ces gore
Izdaje od ove!

"Croatia" se oštri
Da sve kame naoštri,
Da pokolje "Yugalce"
Te titove jarce.

Ref. Jaoj, "sveti" Ante
Ustaše te pamte!

"Yugalci" se vesele
Što će složno da dele,
Na kraju sezone -
Titove bonbone.

Ref. Tako konzul kaže
Sem ako ne laže.

Sustavio ovo najnovije remek
delo hiljadugodišnje kulture na
polju poezije

Doglavnik
Dido Vazduhonapuhajučinogobrzotrk, s.r.
(Ovo se ne pjeva)

Ti in tvoji drugi medeni meseci...

THE FRIENDLY WAY

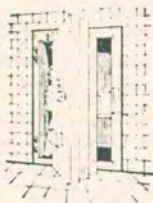
- ✱ Tisoče ljudi, ki leti z TAA vsak teden, zna ceniti letenje "the friendly way".
- ✱ Prav tako ceni strokovnjsko pomoč, ki jim jo nudi osobe TAA skupno s prijateljskim sprejemom. Večina ljudi, ki potuje z letalom v večini poletov v večino krajev širom Avstralije, potuje z TAA.
- ✱ Rezervirajte potovanje s TAA v potovalnih agencijah in v pisarnah TAA po vsej Avstraliji.

TRANS-AUSTRALIA AIRLINES

3

TRIJE DOBRI RAZLOGI ZA HRANILNI RAČUN PRI BANK OF NEW SOUTH WALES

Vaši prihranki so varni v Bank of New South Wales, prvi banki v Avstraliji, ker so kriti s premoženjem v vrednosti preko £500,000,000.

Vaši prihranki prinašajo obresti. Sedanja obrestna mera je $3\frac{1}{2}\%$ na leto od £1 do £3,000.

Vaši prihranki Vam bodo omogočili doseči stvari, ki si jih želite in Vam bodo zagotovili brezskrbno bodočnost.

Vaš denar lahko vzamete iz banke, kadar hočete in ga lahko prenesete v vsako podružnico.

Dobrodošli ste v

**BANK OF
NEW SOUTH WALES**

(INCORPORATED IN NEW SOUTH WALES WITH LIMITED LIABILITY)

Splošni in hranilni bančni posli

POTNIŠKA AGENCIJA

POTUJTE

- ✱ V Jugoslavijo za £A103.
- ✱ Iz Jugoslavije v Sydney za £203.
- ✱ Priskrbimo Vam finance na 10% depozit na dvoletno odplačevanje.
- ✱ Potne liste, vize, zavarovalnino, davčne izkaze in valuto priskrbimo brezplačno.
- ✱ Čeelite, Vas bo obiskal naš zastopnik, s katerim boste obravnavali Vaše potovalne probleme.
- ✱ Dajemo pojasnila za potovanje po Avstraliji in Evropi.

OLYMPIC EXPRESS PTY. LTD.

Tel.: MA 8979 BU 2308

MA 7121 BU 4326

110 A BATHURST STREET

SYDNEY

Avstralski Ironworkers

Federated Ironworkers' Association of Australia

Če ste član naše unije, bodite tudi finančni član. Ali ste že poravnali članarino?

Bodite aktivni v uniji. Posečajte sestanke in odločajte po demokratsko o svojih interesih. Kadarkoli

potrebujete nasvet ali pomoč, obrnite se na unijo. Funkcionarji so vedno pripravljeni pomagati.

Unijski tolmači vam bodo tudi pomagali, če boste imeli jezikovne težkoče.

**WEAR YOUR
UNION BADGE**

Supplies at
Branch Office

L. SHORT

zvezni tajnik

188 George Street
SYDNEY

Tel.: BU 4021

188 George Street,
Trades Hall, Union St.
280 Crown St.,
20 Main St.,
30 Latrobe St.,
Trades Hall, Grote St.,
Trades Hall, Edward St.,
Jamieson St.,
Trades Hall, Davey St.,

SYDNEY
NEWCASTLE
WOLLONGONG
LITHGOW
MELBOURNE, VIC.
ADELAIDE, S.A.
BRISBANE, Q.LD
WHYALLA, S.A.
HOBART, TAS